

Ex ante hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje 2014 – 2020

DRUHÝ NÁVRH EX ANTE HODNOTENIA

Dátum: 10. marca 2014

Spracovateľ: IBS SLOVAKIA, s.r.o.
M. R. Štefánika 5/1
971 01 Prievidza
Slovenská republika

Obsah

1 Úvod	1
2 Stratégia programu.....	3
2.1 Konzistentnosť programových cieľov	3
2.2 Vnútoraná koherentnosť.....	5
2.3. Logika intervenčného rámca	6
3 Ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia.....	17
3.1 Zhodnotenie nastavenia ukazovateľov	17
3.2 Zhodnotenie nastavenia cieľových hodnôt ukazovateľov.....	19
3.3 Zhodnotenie nastavenia výkonnostného rámca	22
4 Systém riadenia a implementácie	25
5 Konzistencia finančných alokácií	28
6 Komplementárnosť s vonkajším prostredím	33
6.1 Synergia a komplementárnosť s inými nástrojmi, resp. programami a politikami EÚ.....	33
6.2 Koordinácia a synergia medzi OP LZ a ostatnými operačnými programami	40
6.3 Rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii	45
6.4 Podpora udržateľného rozvoja.....	48
7 Závery	50
Príloha 1: Intervenčná logika a ukazovatele.....	52

1 Úvod

Predkladaná správa je druhým návrhom ex ante hodnotenia Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“) pre programové obdobie 2014 – 2020. Bola vypracovaná podľa požiadaviek nariadení Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa týkajú spoločných ustanovení k EFRR, ESF, KF, EPFRV, EFNRH, ako aj samostatných návrhov nariadení k EFRR a ESF. Zároveň sú v ex ante hodnotení zohľadnené požiadavky Metodického pokynu č. 1 k vykonaniu ex ante hodnotení pre programové obdobie 2014 - 2020 vydaného Centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“). Napokon sa správa opiera o početné podklady vyžiadané od zadávateľa, budúcich SORO a iných členov Pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia 2014 – 2020.

Zadáateľom ex ante hodnotenia je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) ako budúci Riadiaci orgán (ďalej len „RO“) OP ĽZ. Zhotoviteľom ex ante hodnotenia je na základe výsledku verejného obstarávania firma IBS SLOVAKIA, s.r.o. so sídlom v Prievidzi.

Účelom ex ante hodnotenia je zabezpečiť kvalitné nastavenie OP ĽZ tak, aby sa stal účinným nástrojom prispievajúcim k cieľom stratégie Európskej únie (ďalej len „EÚ“) pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast (stratégia Európa 2020), najmä prostredníctvom plnenia národných cieľov stanovených v rámci stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania.

Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 – 2020 je koncipovaná ako výsledkovo orientovaná s cieľom prispieť k napĺňaniu stratégie Európa 2020. V porovnaní s programovým obdobím 2007 – 2013 bude zo strany Európskej Komisie (ďalej len „EK“) kladený väčší dôraz na jasné definovanie cieľov a orientáciu na výsledky intervencií, zatiaľ čo absorpčná kapacita a implementačné procesy sa dostávajú ďalej od centra pozornosti.

Tento nový strategický prístup posilňuje úlohu ex ante hodnotenia. Je potrebné zabezpečiť, aby OP ĽZ jasne a zrozumiteľne formuloval svoju intervenčnú logiku a bol schopný preukázať svoj prínos k stratégii Európa 2020. Ex ante hodnotenie by taktiež malo napomôcť RO nastaviť a zaviesť fungujúci monitorovací systém, ktorý bude spĺňať všetky požiadavky na hodnotenie vyplývajúce zo Všeobecného nariadenia. Dôležitou súčasťou ex ante hodnotenia je aj posúdenie primeranosti finančných alokácií na jednotlivé prioritné osi resp. investičné priority. Odporúčania vychádzajúce z ex ante hodnotenia sú jasné, argumentačne podložené a prispôbené konkrétnym potrebám OP ĽZ.

Predmetom druhého návrhu ex ante hodnotenia je tretí návrh programového dokumentu OP ĽZ vypracovaného vo februári 2014.

Druhý návrh ex ante hodnotenia nasleduje po prvom ex ante hodnotení zo septembra 2013. V rámci prác sa ex ante hodnotitelia zúčastňovali zasadnutí Pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia 2014 – 2020, stretnutia mikrotímov pre zamestnanosť, sociálnu inklúziu a vzdelávanie a absolvovali sériu priebežných konzultácií s RO a ďalšími zainteresovanými subjektmi od novembra 2013 do januára 2014.

Táto správa je okrem úvodnej kapitoly rozčlenená do šiestich hlavných častí:

Druhá kapitola Stratégia programu analyzuje intervenčnú logiku OP ĽZ, t.j. konzistentnosť programových cieľov, vnútornú koherentnosť a prepojenie medzi podporovanými akciami, očakávanými výstupmi a výsledkami.

Tretia kapitola Ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia sa v nadväznosti na intervenčnú logiku programu zaoberá nastavením systému ukazovateľov, míľnikov, zberu dát, monitorovania a hodnotenia.

Štvrtá kapitola Systém riadenia a implementácie má za cieľ posúdiť nastavenie systému riadenia vrátane administratívnych kapacít a administratívneho zaťaženia prijímateľov.

Piata kapitola Konzistentnosť finančných alokácií hodnotí primeranosť finančných alokácií vzhľadom na rozsah jednotlivých cieľov, ako aj zdôvodnenie použitia zvolených foriem podpory a výšky alokácií.

Šiesta kapitola Komplementárnosť s vonkajším prostredím rozoberá očakávaný príspevok OP ĽZ k stratégii Európa 2020, Národnému programu reforiem a horizontálnym zásadám (rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii, trvalo udržateľný rozvoj).

V siedmej kapitole Závěry sú zhrnuté najdôležitejšie zistenia a odporúčania prvého návrhu OP ĽZ.

Hodnotiteľ verí, že správa bude účinným nástrojom pre kvalitné nastavenie OP ĽZ.

Tím autorov

2 Stratégia programu

Stratégia OP LZ je základom pre nastavenie systému implementácie, ktorý je v optimálnom prípade postavený na ukazovateľoch schopných merať dopad opatrení. V porovnaní s programovým obdobím 2007 – 2013 je kladený väčší dôraz na nastavenie systému tak, aby bolo možné čo najpresnejšie zistiť vplyv, resp. mieru prínosu programu na hodnoty stanovených ukazovateľov.

V tejto kapitole budú zhodnotené nasledovné komponenty stratégie OP LZ:

- Konzistentnosť programových cieľov,
- Vnútoraná koherentnosť,
- Prepojenie medzi podporovanými akciami, očakávanými výsledkami a výstupmi.

OP LZ má mať charakter integrovaného OP, a preto budú posúdené aj aspekty komplementárnosti s inými OP pripravovanými pre obdobie 2014 – 2020, ale tiež komplementárnosť, prípadne synergia s 'vonkajším prostredím', t.j. s nástrojmi, resp. programami a politikami Európskej únie a národnými politickými dokumentmi, avšak až v kapitole 6.

2.1 Konzistentnosť programových cieľov

Konzistentnosť programu je splnená, ak (predovšetkým) špecifické ciele programu odzrkadľujú, resp. vychádzajú z identifikovaných potrieb a výziev, a že im je prisúdená zodpovedajúca váha. Nižšie uvedené hodnotenie sa venuje len prvej časti; váha prisúdená jednotlivým opatreniam je hodnotená v kapitole 5.

OP LZ reflektuje obe **špecifické odporúčania Rady EÚ pre Slovenskú republiku** (ďalej len „SR“)¹ týkajúce sa predmetu OP LZ:

1. Prijatť opatrenia s cieľom zlepšiť schopnosť verejných služieb zamestnanosti, poskytovať uchádzačom o zamestnanie individualizované služby a posilniť prepojenie medzi aktivačnými opatreniami a sociálnou pomocou. Účinnejším spôsobom riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení a individualizovanej odbornej prípravy. Zlepšiť poskytovanie zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do veku troch rokov. Znížiť daňovo-odvodové zaťaženie pre pracovníkov s nízkymi príjmami a upraviť systém dávok.
2. Zintenzívniť úsilie riešiť vysokú nezamestnanosť mládeže, napríklad prostredníctvom záruky pre mladých. Prijatť opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí k učiteľskej profesii a zlepšiť výsledky vzdelávania. V odbornom vzdelávaní a príprave posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch. Vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť bakalárske programy viac orientované na pracovné miesta. Podporiť účinné odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi vysokými školami, výskumnou komunitou a podnikateľských sektorom. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komunít vrátane Rómov.

Uvedené odporúčania a ich aspekty sú reflektované v jednotlivých prioritných osiach (ďalej len „PO“), investičných prioritách (ďalej len „IP“), špecifických cieľoch (ďalej len „ŠC“), výsledkoch aj výstupoch.

---

¹ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka Národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016. Európska Komisia. 29. 5. 2013. COM(2013) 375 final.

Hodnotený OP ĽZ do veľkej miery vychádza zo **Spoločného strategického rámca**². Značne reflektuje nasledovné tematické ciele a ich kľúčové opatrenia uvedené v prílohe 1:

- Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily (PO 2 Zamestnanosť),
- Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe (najmä PO 3 Sociálne začlenenie),
- Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania (ďalej len „CŽV“) (najmä PO 1 Vzdelávanie).

OP ĽZ nadväzuje na nasledovné tematické ciele **Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020**³ prostredníctvom svojich PO, zvolených IP a ŠC:

Tematický cieľ Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily definuje rozvojové potreby a disparity, ako sú predovšetkým vysoká nezamestnanosť, nízka zamestnanosť, dlhodobá nezamestnanosť, nezamestnanosť mladých ľudí, účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce (ďalej len „AFTP“) a nízka mobilita pracovnej sily.

Tematický cieľ Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkolvek diskriminácii definuje rozvojové potreby a disparity, ako sú predovšetkým chudoba a sociálne vylúčenie marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len „MRK“), riziko sociálneho vylúčenia občanov so zdravotným postihnutím, nízka úroveň sociálnej ekonomiky a nízka úroveň zdravotného stavu obyvateľstva.

Tematický cieľ Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania definuje rozvojové potreby a disparity, ako sú predovšetkým nekvalitné školské vzdelávanie (materské školy, základné a stredné školy, málo motivovaní učitelia), nízka kvalita terciárneho vzdelávania (neefektívne financovanie VŠ, málo doktorandov) a nízka intenzita ďalšieho vzdelávania.

Reflexia spomínaných dokumentov je v hodnotenom OP ĽZ značná, pretože potreby a problémy identifikované v SR sú formulované do ŠC.

Na tomto mieste je vhodné uviesť, že ŠC 2.1.1 uvádza medzi príkladmi aktivít aj „podporu sociálneho dialógu pri riešení rozvoja zamestnanosti“⁴. Za týmto účelom a celkovo za účelom naplňania Partnerskej dohody by bolo vhodné venovať v rámci OP ĽZ priestor aj problematike budovania kapacít tripartitného sociálneho dialógu.

Napokon považuje hodnotiteľ za potrebné zdôrazniť fakt, že **sekcie by mali pracovať na dlhodobých stratégiách zamestnanosti a sociálnej inklúzie** a každých cca. päť rokov ich aktualizovať. Bolo by vhodné hodnotiť prepojenie cieľov na potreby identifikované práve v takomto type dokumentu, avšak podľa informácií hodnotiteľov sa na daných dokumentoch pracuje.

---

² PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE. Prvky spoločného strategického rámca na roky 2014 až 2020 pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky fond pre námorné otázky a rybné hospodárstvo. 14. marca 2012. SWD(2012) 61final .

³ Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020, schválená 12. februára 2014.

⁴ 3. návrh OP ĽZ zo 14. februára 2014, str. 39.

2.2 Vnútoraná koherentnosť

Vnútoraná koherentnosť je predovšetkým vzťah medzi ŠC jednej PO na jednej strane a medzi ŠC rôznych PO na strane druhej. Zahŕňa však tiež formálnu koherentnosť vzťahujúcu sa na vnútornú logiku a štruktúru jednotlivých častí OP.

V oboch aspektoch hodnotiteľ konštatuje výrazný posun, najmä v PO 1, 4 a 5. PO 2 prešla značnou obsahovou diferenciaciou naprieč ŠC. V PO 3 je ešte priestor na zlepšenie.

Positívnym je tiež fakt, že diferenciacia sa udiala na úrovni ŠC, výsledkov aj aktivít. Napriek tomu existuje ešte určitý priestor na zlepšenie, aby bolo možné povedať, že OP LZ je plne integrovaný program.

Došlo k obsahovej diferenciacii a zlepšeniu prepojenosti medzi ŠC v rámci jednej PO. Potenciál na zlepšenie je medzi ŠC rôznych PO, pričom definovanie deliacich a spájajúcich línií sa musí prejavovať do dôsledkov cez úroveň očakávaných výsledkov až po príklady podporovaných aktivít. Konkrétnejšie príklady sú uvedené pod jednotlivými ŠC.

Jednotnosť vnútornej logiky a štruktúry opisu jednotlivých PO, IP a ŠC sa takisto zlepšila. Najväčší priestor na zlepšenie vidí hodnotiteľ v explicitnom pomenovaní prvkov komplementárnosti s inými OP až na úroveň jednotlivých intervencií.

K prvému nedostatku:

PO 2 a 3 na jednej strane a PO 4 a PO 5 na strane druhej sú zamerané na zamestnanosť a sociálne začlenenie obyvateľov SR. Hodnotiteľ vidí problém v sledovaní a vykazovaní najmä príspevku PO 2 a PO 3 k cieľovým plánovaným hodnotám pod PO 4. Menšie problémy sa môžu vyskytnúť aj v prípade vykazovania ich príspevku k PO 5 a tiež príspevku PO 1 k napĺňaniu ukazovateľov PO 4.

PO 4 a PO 5 by mali zároveň explicitne a konkrétne uvádzať prepojenie na PO iných OP, ktoré sú rovnako vyhradené pre MRK (bližšie v kapitole 6).

Okrem toho sa ŠC rôznych PO vhodne dopĺňajú.

K druhému nedostatku:

Prvá ex ante hodnotiacia správa poskytla podrobný postup, ako krok za krokom upraviť úvodné časti k jednotlivým úrovňam intervencií. Možno konštatovať čiastočné zlepšenie. Nasledovné úpravy ostávajú naďalej relevantné:

1. Opis východiskovej situácie (problémy a potreby), podľa možností bez klišé a všeobecne známych právd. Štatisticky sú argumenty síce podložené, ale často bez udania zdroja informácií.

2. Prepojenie na súčasné programové obdobie s dôrazom na úspešné intervencie, zámer po pokračovať v niektorých z nich, či ich posilniť, či na ne nadviazať (niektoré PO túto požiadavku spĺňajú viac, niektoré menej).

3. Zamýšľané riešenia z dlhodobého a krátkodobého hľadiska.

4. **Komplementárnosť s inými operačnými programami**, pričom táto má byť identifikovaná čo možno najkonkrétnejšie, t.j. **na všetkých troch úrovniach intervencií, explicitne** a bez frázy bez pridanej hodnoty. Aj keď sa hodnotitelia presvedčili na osobných stretnutiach partnerskej skupiny či v menších formátoch o tom, že prvky komplementárnosti s inými operačnými programami sú

zabezpečené, bolo by ich vhodné explicitne popísať. **Veta, že 'komplementárnosť bude zabezpečená koordináciou' a pod., nepresvedča o splnení požiadavky integrovanosti OP.**

5. Konkrétny, podľa možností **kvantifikovaný** prínos k piatim cieľom Národného programu reforiem a stratégii Európa 2020. Známe sú už finančné alokácie aj cieľové hodnoty ukazovateľov, takže je možné príspevok kvantifikovať.

Uvedené témy je potrebné popísať na každej úrovni, tzn. PO, IP a ŠC, a to smerom od všeobecného ku konkrétnemu. Hodnotiteľ si uvedomuje, že počet znakov je v niektorých prípadoch preddefinovaný, je však presvedčený, že daný zámer je splniteľný za predpokladu neopakovania sa a výstižnosti.

V nasledujúcej podkapitole sú dané nedostatky konkretizované z pohľadu prepojenosti medzi podporovanými akciami, očakávanými výstupmi a výsledkami.

2.3. Logika intervenčného rámca

Intervenčný rámec operačného programu by mal byť nastavený tak, aby sa dali identifikovať logické či kauzálne prepojenia na jednotlivých úrovniach, t.j. od globálneho cieľa cez ŠC, očakávané výsledky až po výstupy aktivít.

Tretí návrh OP ĽZ z februára 2014, ktorý mal hodnotiteľ za úlohu predbežne zhodnotiť, vykazuje logické prepojenia vzhľadom na obsah plánovaných opatrení. Na druhej strane však formulácia v niektorých prípadoch nezodpovedá úrovni logickej prepojenosti obsahu. Niekoľké stretnutia objednávateľa, hodnotiteľa a iných zainteresovaných strán od októbra 2013 do januára 2014 boli prínosné pre všetky strany najmä z toho dôvodu, že objednávateľ ešte dôkladnejšie objasnil zamýšľanú logiku opatrení a hodnotiteľ poukázal na niektoré nedostatky pri jej formulácii, a tým poskytol aj ostatným zainteresovaným stranám návod na zlepšenie formulácií v súčasnej verzii OP ĽZ.

Globálny cieľ OP ĽZ

Súčasná formulácia „Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trh práce na zlepšenie ich sociálnej inklúzie“ pokrýva zameranie programu a obsah jednotlivých PO v plnom rozsahu.

Investičné priority

Podľa článku 96 Všeobecného usmernenia⁵ zo 17. decembra 2013 pozostáva operačný program (ďalej len „OP“) z PO, z ktorých každá zodpovedá tematickému cieľu (ďalej len „TC“) a zahŕňa jednu alebo viacero IP tohto tematického cieľa; IP môžu pochádzať z jedného alebo viacerých tematických cieľov, a to s cieľom dosiahnuť maximálny príspevok k PO.

Obsah jednotlivých ŠC vedie k napĺňaniu príslušných IP.

Špecifické ciele a očakávané výsledky

---

⁵ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

Prioritná os 1 Vzdelávanie obsahuje štyri ŠC a pokrýva základné až po celoživotné vzdelávanie.

Všeobecná poznámka: Hodnotiteľ zdôrazňuje, že PO 1 je nastavená ambiciózne, pretože každý ŠC obsahuje škálu krokov od zavedenia systémov až po ambície v oblasti dlhodobého dopadu intervencií. Úspech väčšiny intervencií v jednotlivých ŠC (najmä v prvých troch) bude teda záležať od úspechov v zavádzaní systémov. Z uvedeného dôvodu odporúča hodnotiteľ nastaviť očakávané hodnoty ukazovateľov skôr konzervatívne.

Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.1.1:

1. Zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy
2. Zvýšenie podielu účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa
3. Systém partnerskej spolupráce so zamestnávateľmi pri tvorbe, inovácii a realizácii obsahu vzdelávania, prepojenie teoretického a praktického vzdelávania
4. Zvýšenie účasti žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) v hlavnom vzdelávacom prúde a uplatňovanie modelu inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ
5. Vytvorený systém podpory prechodu žiakov zo školy na trh práce alebo na nadväzujúci stupeň vzdelávania s osobitným zreteľom na žiakov so ŠVVP
6. Zvýšenie matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti žiakov ZŠ a SŠ
7. Zvýšenie podnikateľských vedomostí, zručností a ekonomického myslenia žiakov
8. Vypracovanie štandardov kvality primárneho a nižšieho stredného vzdelávania.

Uvedené výsledky sú jasné a konkrétne. Je z nich zrejماً ambícia rozsiahlych systémových (1,3,4,5,8) a na systém nadväzujúcich krokov (2). Výsledky 6 a 7 možno chápať ako výsledky systémových krokov a z vyššie uvedeného dôvodu hodnotiteľ odporúča nastaviť očakávané hodnoty ukazovateľov konzervatívne.

Poznámka k aktivitám ŠC 1.1.1: Existuje nepomer medzi formuláciou výsledkov a aktivít. Očakávané výsledky sú formulované ambiciózne (vytvorenie troch či štyroch systémov), avšak príklady aktivít prezrádzajú, že by malo ísť len o podporu izolovaných ad hoc projektov, ktoré vnesú prvky duálneho vzdelávania a určité aspekty prepojenia škôl na prax do existujúceho systému.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce.

Poznámka k ŠC 1.2.1: Hoci je medzi výsledkami zamýšľané vytvorenie systému podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume, hodnotiteľ tento vidí ako subsystém v rámci komplexného systému národnej podpory spolupráce VŠ a podnikov, ktorého teoretické základy by mali byť položené v dokumente, ktorý predostrie systém postupných na seba nadväzujúcich krokov a zaisť tak maximálnu efektívnosť vynaložených zdrojov. V opačnom prípade pôjde o dobre zamýšľané, ale nesúrodé izolované intervencie s nízkou efektívnosťou.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.2.1:

1. Zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov
2. Rozvinutý systém bakalárskych študijných programov zameraných na profesijné vzdelávanie
3. Podpora odbornej praxe vysokoškolských a vedeckých pracovníkov vo firmách
4. Zvýšenie počtu partnerstiev VŠ centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru, zameraných na riešenie konkrétnych úloh a zadaní z praxe
5. Zvýšenie záujmu a počtu absolventov štúdia STEM
6. Vytvorenie funkčného systému podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume
7. Rozšírenie spolupráce VŠ na riešení výskumných projektov so zahraničnými partnermi

8. Zvýšenie podpory inkluzívneho VŠ vzdelávania osôb so špecifickými potrebami

Uvedené výsledky pokrývajú ŠC. Výsledky č. 1 a č. 2 sa obsahovo prekrývajú, resp. č. 1 logicky vedie k č. 2; bude potrebné definovať kritériá pre „profesijne orientované“ programy a táto formulácia by sa mala objaviť aj v ukazovateli. Medzi výsledkom č. 3 ŠC 1.2.1 a výsledkom č. 4 ŠC 1.3.2 by mala byť jasne definovaná deliaca línia prostredníctvom určenia prijímateľov pomoci. Výsledky č. 4 a č. 8 by takisto mali byť obsahovo oddelené (napr. zahrnutím zahraničného aspektu v prípade č. 8?). Pri výsledku č. 7 je potrebné doplniť formuláciu, aby bolo jasné, či ide o spoluprácu VŠ so zahraničnými VŠ alebo zahraničnými podnikmi alebo oboma. Ak oboma, o to viac dochádza k prelínaniu s č. 4. Ohľadom výsledku č. 3, 7 a 8 je potrebné v úvodnej časti vysvetliť komplementárnosť s OP Výskum a inovácie, a to odpoveďou na otázku, ako budú rozdelené jednotlivé druhy intervencií medzi oba OP.

Aktivity pod ŠC 1.2.1:

Príklady aktivít vedú k ŠC. Je potrebné zdôvodniť (napr. v úvodnej časti k PO, IP alebo ŠC) prepojenie aktivít mobility medzi organizáciami výskumu a vývoja a podnikateľským sektorom s OP Výskum a inovácie.

Špecifický cieľ 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.3.1:

1. Zvýšenie účasti dospelých na CŽV s osobitným dôrazom na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu a ich udržateľnosť na trhu práce
2. Zvýšenie počtu osôb, ktoré získali osvedčenie o nadobudnutí kvalifikácie
3. Zvýšenie počtu osôb so ŠVVP zúčastnených na CŽV
4. Podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance)
5. Vytvorenie systému kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov)
6. Prepojenie systému vzdelávania s trhom práce prostredníctvom novovytvorených programov neformálneho vzdelávania
7. Priebežné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií
8. Prepojenie systému CŽV s trhom práce vytváraním partnerstiev vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi, zavedenie systému partnerskej spolupráce
9. Rozšírenie siete oprávnených inštitúcií na vykonávanie skúšok - overenia odbornej spôsobilosti
10. Zvýšenie informovanosti občanov o možnostiach ďalšieho vzdelávania, uznávaní dosiahnutých kvalifikácií a príležitostiach na trhu práce
11. Vytvorenie štandardov neformálneho vzdelávania mládeže vo vybraných kompetenciách potrebných pre uplatnenie na trhu práce
12. Vytvorenie a zavedenie systémov podpory prechodu mladých ľudí zo študentského do pracovného prostredia ako nástroja na podporu rozvoja kompetencií mladých ľudí (špecifické vzdelávanie, životný, podnikateľský mentoring, koučing, dobrovoľnícka služba)
13. Doplnenie a stabilizácia zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva rovnomerne vo všetkých regiónoch Slovenska
14. Zníženie vekového priemeru lekárov (prednostne lekári prvého kontaktu)
15. Skvalitnenie ľudských zdrojov v zdravotníctve s ohľadom na nové postupy v poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Podľa možností **odporúča hodnotiteľ** **priorizovanie očakávaných výsledkov** a prípadnú redukciu.

Aktivity pod ŠC 1.3.1:

Príklady aktivít vedú k ŠC. Je potrebné zabezpečiť obsahové neprelínanie so ŠC 2.1.1 (kvôli aktívnemu starnutiu) a so ŠC 2.1.2 (kvôli podpore mobility).

Špecifický cieľ 1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.

Očakávané výsledky pre ŠC 1.3.2:

- 1.Vytvorenie profesijných štandardov pre príslušné kategórie a podkategórie pedagogických a odborných zamestnancov a kariérnych pozícií pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na inkluzívne vzdelávanie
- 2.Zvýšený podiel študentov v učiteľských študijných programoch prvého stupňa pre predmety STEM a IT
- 3.Zvýšený objem praktickej výučby učiteľských študijných programov
- 4.Zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov vrátane uplatňovania modelu inkluzívneho vzdelávania v praxi
- 5.Zvýšenie profesijných kompetencií vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov v oblasti efektívneho riadenia a manažmentu škôl a školských zariadení
- 6.Otvorenie akademickej kariéry aj pre odborníkov pôsobiach v iných sektoroch

Výsledky sú formulované dobre, aj keď niektoré svojím charakterom skôr pripomínajú súbor cieľov ako výsledkov.

Aktivity pod ŠC 1.3.2:

Potrebné viesť deliace línie od ŠC 1.3.1 a ŠC 2.1.2 (kvôli podpore mobility) a ŠC 1.2.1 (kvôli podpore stáží).

Prioritná os 2 Zamestnanosť obsahuje päť ŠC, z ktorých prvé dva sú zamerané na širšiu populáciu a ďalšie tri dávajú dodatočný dôraz na mladých ľudí a ženy.

Špecifický cieľ 2.1.1 Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých na trh práce.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.1.1:

- 1.Zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti, predovšetkým dlhodobej
- 2.Zvýšenie účasti starších ľudí na trhu práce
- 3.Zníženie miery nezamestnanosti ľudí od 55-64 roku
- 4.Zvýšenie účasti nízko kvalifikovaných a zdravotne postihnutých na trhu práce
- 5.Zvyšovanie zamestnatelnosti
- 6.Udržanie pracovných miest a tvorba nových pracovných miest a umiestnenie nezamestnaných osôb, resp. osôb, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru na trh práce
- 7.Zavedenie opatrení pre integráciu znevýhodnených uchádzačov do udržateľného zamestnania

Formulácia výsledkov je dobrá, aj keď svojím charakterom skôr pripomína súbor cieľov ako výsledkov. Hodnotiteľ necháva na zváženie, či ponechať súčasnú formuláciu, alebo sformulovať výsledky konkrétnejšie, pričom v tomto prípade je možné sa inšpirovať príkladmi vymenovaných aktivít.

Aktivity pod ŠC 2.1.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivity sú formulované konkrétne a majú potenciál priniesť hmatateľné výsledky. Aktívne starnutie sa spomína aj v ŠC 1.3.1. Sieť EURES sa spomína v príkladoch aktivít v ŠC 2.1.1 a je jedným z výsledkov v ŠC 2.1.2. Bude EURES podporovaný z oboch ŠC?

Na tomto mieste by bolo vhodné uviesť, že Špecifický cieľ 2.1.1 uvádza medzi príkladmi aktivít aj „podporu sociálneho dialógu pri riešení rozvoja zamestnanosti“⁶. Za týmto účelom a celkovo za účelom napĺňania Partnerskej dohody by bolo vhodné venovať v rámci OP LZ priestor aj problematike budovania kapacít tripartitného sociálneho dialógu.

Špecifický cieľ 2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach.

Vo všeobecnosti by formulácia cieľa mala upriamiť pozornosť nie na proces podpory, ale na jej cieľ. V prípade ŠC 2.1.2 je však daná formulácia vzhľadom na charakter opatrení prijateľná.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.1.2:

1. Zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest
2. Zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest znížením odvodového zaťaženia pre pracovníkov s nízkymi príjmami
3. Zabezpečená udržateľnosť samostatnej zárobkovej činnosti a zlepšená efektívnosť vynaložených finančných zdrojov pre tých, ktorí budú prevádzkovať udržateľné živnosti
4. Zlepšená mobilita za prácou a zmiernené bariéry mobility pracovnej sily a podpora zamestnanosti v prospech lepšieho využívania potenciálu pracovnej sily
5. Zvýšené zručností pre adaptabilitu pracovníkov a prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám
6. Podpora voľného pohybu pracovných síl v rámci EÚ/EHP prostredníctvom EURES
  - Daný výsledok znie skôr ako všeobecný cieľ; hodnotiteľ navrhuje odstrániť alebo definične oddeliť od výsledku č. 4.
  - EURES sa spomína aj v ŠC 2.1.1 v príkladoch aktivít. Bude EURES podporovaný z oboch ŠC?
7. Lepšia identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání

Všeobecné poznámky k očakávaným výsledkom:

Formulácia výsledkov je dobrá, aj keď svojím charakterom skôr pripomína súbor cieľov ako výsledkov. Hodnotiteľ necháva na zváženie, či ponechať súčasnú formuláciu, alebo sformulovať výsledky konkrétnejšie, pričom v tomto prípade je možné sa inšpirovať príkladmi vymenovaných aktivít. Pri ich formulácii treba tiež mať na pamäti, že z nich bude vychádzať formulácia ukazovateľov. Pri súčasnej formulácii niektorých z nich nebude ľahké definovať merateľné výsledkové ukazovatele.

Aktivity pod ŠC 2.1.2:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivity sú formulované konkrétne a majú potenciál priniesť hmatateľné výsledky. Sieť EURES sa spomína v príkladoch aktivít v ŠC 2.1.1 a je jedným z výsledkov v ŠC 2.1.2. Bude EURES podporovaný z oboch ŠC?

---

⁶ 3. návrh OP LZ zo 14. februára 2014, str. 39.

Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.2.1:

Sú formulované jasne a konkrétne.

Aktivity pod ŠC 2.2.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC.

Špecifický cieľ 2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo prístupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.3.1:

1.Zlepšenie možností pre zosúladienie rodinného a pracovného života prostredníctvom flexibilných foriem práce

- Alternatíva: Vytvorené flexibilné formy pracovných miest.

2.Zníženie rozdielu v miere zamestnanosti medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti žien, najmä matiek s deťmi

-Alternatíva: Zvýšený počet zamestnaných matiek.

3.Zníženie rodového rozdielu v miere zamestnanosti rodičov s deťmi prostredníctvom opatrení na zosúladienie pracovného a rodinného života

- Výsledkom by mal byť zamýšľaný stav (alebo jeho aspekt) po zavedení spomínaných opatrení.

4.Zvýšenie zamestnanosti rodičov zabezpečujúcich starostlivosť o deti vo veku do 3 rokov prostredníctvom finančnej podpory na služby starostlivosti o dieťa

- Alternatíva: Zavedenie finančnej podpory na služby starostlivosti o dieťa pre zamestnaných rodičov detí do 3 rokov.

5.Zvýšenie počtu zariadení služieb starostlivosti o deti v predškolskom veku, prioritne do 3 rokov

6.Zavedenie inovatívnych spôsobov organizácie práce vrátane teleworkingu a práce na kratší pracovný čas

- Potrebne diferencovať od č.1.

Aktivity pod ŠC 2.3.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivita je vo všeobecnosti vhodne formulovaná takým spôsobom, aby neopakovali očakávané výsledky. Koncept je však jasný.

Špecifický cieľ 2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie.

Formulácia ŠC nemá nedostatky. Avšak zatiaľ čo v teórii je síce takýto prístup vhodný, vzhľadom k prierezovému charakteru ŠC nebude ľahké formulovať samostatné výzvy a čerpanie takto alokovaných prostriedkov môže byť nízke.

Očakávané výsledky pre ŠC 2.3.2:

Očakávané výsledky je vo všeobecnosti vhodné formulovať takým spôsobom, aby neopakovali ŠC. Výsledky sú inak formulované jasne a konkrétne.

Aktivity pod ŠC 2.3.2:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivita je však vhodne formulovaná takým spôsobom, aby neopakovali očakávané výsledky.

Prioritná os 3 Sociálne začlenenie obsahuje štyri ŠC so spoločným menovateľom aktívne začlenenie.

Všeobecná poznámka k výsledkom v PO 3: Mnohé z nich opakujú formuláciu ŠC a/alebo sú málo konkrétne. Svojím charakterom pripomínajú skôr súbor cieľov ako výsledkov. Hodnotiteľ odporúča sformulovať výsledky konkrétnejšie, inšpirovaním sa príkladmi vymenovaných aktivít a syntézou ich výstupov.

Poznámka k ŠC 3.1.1 a ŠC 3.1.2: Je potrebná väčšia konkretizácia a stanovenie deliacich línií medzi zamýšľanými intervenciami. Logická hierarchizácia v rozsahu úrovne cieľov, výsledkov a aktivít nie je dodržaná, t.j. všetky tri úrovne sú formulované ako súbor cieľov.

Poznámka ku komplementárnosti: ŠC 2.1.2, ŠC 2.2.1 a ŠC 3.1.2 (aktivity 3 a 4) je potrebné definične jasne oddeliť.

Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia.

Očakávané výsledky pre ŠC 3.1.1:

1. Zvýšiť aktivitu osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich lepšieho uplatnenia na trhu práce
  - Výsledok opakuje formuláciu ŠC.
2. Zlepšiť prístup k bývaniu zavedením finančnej podpory pre lepšie uplatnenie na trhu práce
  - Alternatíva: Zavedenie finančnej podpory udržania bývania pre nízkopríjmové domácnosti.
3. Zlepšiť prístup k službám na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb
  - Formulácia zodpovedá úrovni cieľa.

Ďalšie možné výsledky vyplývajúce z príkladov aktivít:

- Zavedené nové a efektívnejšie nástroje aktívneho začlenenia
- Profesionálne komunitné centrá a terénna práca
- Profesionálny manažment aktivačných prác
- Zvýšená finančná gramotnosť osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením

Aktivity pod ŠC 3.1.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Až na ich základe možno pochopiť očakávané výsledky. Je teda vhodná úprava formulácie výsledkov.

Špecifický cieľ 3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.

Očakávané výsledky pre ŠC 3.1.2:

1. Lepšia podpora a pomoc zamestnancom nájsť zamestnanie na otvorenom trhu práce prostredníctvom integrácie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v sociálnom podniku
  - Túto všeobecnú formuláciu by bolo treba konkretizovať majú na mysli následnú formuláciu ukazovateľov. Napr. „Zvýšený počet uchádzačov o zamestnanie v sociálnom podniku“.
2. Vyššia miestna a regionálna zamestnanosť znevýhodnených občanov na trhu práce
3. Vytvorené partnerstvá medzi právnickými osobami alebo fyzickými osobami, ktoré podporujú alebo vykonávajú integráciu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce

Terminologická poznámka: Vo výsledku č. 2 navrhuje hodnotiteľ nahradiť slovo „občanov“ termínom, ktorý bude zahŕňať aj ľudí bez občianstva a cudzích štátnych príslušníkov žijúcich na území SR, napr. „obyvateľov SR“.

Aktivity pod ŠC 3.1.2:

1. Sociálna a ekonomická integrácia znevýhodnených skupín obyvateľov na trh práce
2. Tvorba podporného a integračného pracovného prostredia na získanie profesijných zručností a sociálnych zručností
  - Aktivity by mali obsahovať skôr jednotlivé opatrenia, ktoré budú predmetom podpory. Tieto formulácie zodpovedajú úrovni cieľa.
3. Podpora rozvoja mikrofinančných programov s prihliadnutím na podporu mikropodnikateľov a MSP
4. Zavedenie programu osobitnej podpory mladých ľudí do 25 rokov (NEET, ktorí nie sú UoZ) ponúkajúceho prax zameranú na získanie praktických skúseností alebo druhú šancu na vzdelanie
  - Je zabezpečená požiadavka integrovanosti OP vzhľadom na intervencie PO 2 a PO 3, najmä, je zabezpečená komplementárnosť so ŠC 2.1.2 a ŠC 2.2.1?

Špecifický cieľ 3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie.

Daný cieľ predstavuje skôr horizontálnu prioritu, ale jeho umiestnenie do ŠC môže slúžiť na zdôraznenie jeho dôležitosti a indikuje plánovanie rozsiahlych opatrení. V teórii je síce takýto prístup vhodný, avšak **okrem kampaní na zvýšenie povedomia nebude v praxi vzhľadom k prierezovému charakteru ŠC 3.1.3 ľahké formulovať samostatné výzvy a čerpanie takto alokovaných prostriedkov môže byť nízke.**

Oproti 2.návrhu OP LZ možno pozorovať obsahové zúženie ŠC. Zatiaľ čo predchádzajúca verzia pokrývala diskrimináciu z dôvodu pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie, pri pohľade na príklady podporovaných aktivít v 3.návrhu OP LZ je vidieť radikálne zúženie predovšetkým na MRK, pretože ostatné skupiny boli en bloc zhrnuté pod „znevýhodnené skupiny obyvateľstva“. Vzhľadom na existenciu dvoch samostatných PO venovaných MRK musí byť jasná doplnkovosť s PO 4 a 5 na úrovni konkrétnych intervencií / príkladov aktivít.

Očakávané výsledky pre ŠC 3.1.3:

1. Zlepšenie mechanizmov prevencie, eliminácie diskriminácie a uplatňovania dočasných vyrovnávacích opatrení
2. Zlepšenie mechanizmov na predchádzanie viacnásobnej diskriminácie Rómov
3. Zvýšenie informovanosti o zákaze diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou
4. Zvýšenie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich prínose k spoločnosti
5. Zlepšenie aktívneho začleňovanie skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené priamou alebo nepriamou diskrimináciou
  - Alternatíva: Nárast počtu opatrení zameraných na obyvateľstvo priamo a lebo nepriamo ohrozené diskrimináciou
6. Zvýšenie počtu inštitúcií uplatňujúcich manažment rozmanitosti a vzdelávanie k nemu

Nekonkrétnosť formulácie výsledkov reflektuje horizontálny charakter ŠC.

Špecifický cieľ 3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Očakávané výsledky pre ŠC 3.2.1:

1. Zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí
2. Zvýšiť percentuálny pomer sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity k celoročným a týždenným pobytovým sociálnym službám
3. Zvýšiť počet novovzniknutých zariadení sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou s kapacitou na komunitnej úrovni

4. Zvýšiť percentuálny pomer detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách /rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach)
5. Zvýšiť percentuálny pomer detských domovov zriadených ako domovy detí k detským domovom zriadeným ako centrá detí
6. Znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Poznámky k formulácii:

- „Zvýšený“ namiesto „zvýšiť“.
- Udanie mernej jednotky je dostačujúce pri formulácii ukazovateľov, t.j. slovo „percentuálny“ nie je nutné uvádzať na tomto mieste.
- Inak sú výsledky jasné a konkrétne a tvoria bázu pre formuláciu merateľných ukazovateľov.

Všeobecné poznámky k očakávaným výsledkom:

- 1. Väčšia diferenciácia vo formulácii jednotlivých výsledkov.**
- 2. Vytvorenie hierarchie a následné zredukovanie počtu očakávaných výsledkov.**

Aktivity pod ŠC 3.2.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Aktivity je však vhodné formulovať takým spôsobom, aby neopakovali očakávaný výsledok, prípadne ŠC.

PO 4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít obsahuje tri ŠC zamerané na vzdelávanie, zamestnanosť a prístup k zdravotnej starostlivosti u MRK.

Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie.

Cieľ je formulovaný jasne a výstižne.

Očakávané výsledky pre ŠC 4.1.1:

1. Zvýšená informovanosť a zlepšená spolupráca rodičov so vzdelávacími zariadeniami
2. Vyšší počet detí z MRK navštevujúcich predškolské zariadenia
3. Zvýšená inkluzívnosť vzdelávacieho systému
4. Znížená miera predčasného ukončenia školskej dochádzky detí a mládeže z MRK
5. Zvýšený podiel rómskych študentov s dosiahnutým vzdelaním na úrovni ISCED 3A, ISCED 3B, ISCED 3C prostredníctvom účinnej pomoci

Všetky výsledky sú formulované jasne a konkrétne. Formulácia očakávaných výsledkov č. 2, 4 a 5 tvorí bázu pre následnú formuláciu merateľných ukazovateľov. Výsledok č. 3 je skôr konečný cieľ.

Aktivity pod ŠC 4.1.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC.

Špecifický cieľ 4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien.

Cieľ je formulovaný jasne a výstižne.

Poznámka: PO 2 je zameraná na opatrenia na zvýšenie zamestnanosti všetkých obyvateľov SR. ŠC 4.1.2 zahŕňa podobné intervencie, avšak len pre MRK. Z uvedeného dôvodu nebude ľahké vyčíslieť príspevok PO 2 k napĺňaniu cieľov ŠC 4.1.2., hoci tento príspevok bude vzhľadom k výške alokácii značný.

Očakávané výsledky pre ŠC 4.1.2:

1. Zvýšenie dostupnosti služieb zamestnanosti v prostredí MRK
2. Zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK zameraná na oblasť finančného poradenstva (zvýšenie finančnej gramotnosti obyvateľov MRK)
- Ako formulácia by postačovala veta v zátvorke.
3. Zvýšenie zamestnateľnosti obyvateľov MRK

Formulácia očakávaných výsledkov je jasná.

Aktivity pod ŠC 4.1.2:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC. Je však potrebné zabezpečiť deliace línie, resp. komplementárnosť so ŠC 3.1.2 (kvôli sociálnym podnikom) a so ŠC 1.1.1 (kvôli odbornej príprave).

Špecifický cieľ 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvedy a k zvýšeniu hygienických štandardov bývania

Očakávané výsledky pre ŠC 4.1.3:

1. Zvýšenie dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti
2. Zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie prostredníctvom osvetových programov, informačných aktivít, kampaní
3. Zvýšená miera povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK
4. Podpora zlepšenia štandardov hygieny bývania MRK v dôsledku programu vysporiadania pozemkov
- Pôvodné znenie „Zníženie počtu nelegálnych obydli s nízkym štandardom hygieny a zvýšený hygienický štandard v prostredí MRK“ bolo konkrétnejšie.

Výsledok č. 1 opakuje ŠC. Výsledok č. 2 a 3 je možné zlúčiť. Výsledky č. 2(3) a 4 (v pôvodnom znení) tvoria bázu pre formuláciu merateľných ukazovateľov.

PO 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít obsahuje štyri ŠC spadajúce pod dve IP.

Špecifický cieľ 5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania.

Cieľ je formulovaný jasne a výstižne.

Očakávané výsledky pre ŠC 5.1.1:

1. Zlepšenie podmienok pre sociálnu integráciu ľudí z MRK prostredníctvom funkčného systému prestupného bývania
- Alternatíva: Funkčný systém prestupného bývania.
2. Zavedenie systému finančného mechanizmu pre podporu svojpomocnej výstavby (mikropôžičky)
3. Zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom: zavedenia inžinierskych sietí, prístupu k pitnej a úžitkovej vode, výstavby prístupových ciest, odvozu komunálneho odpadu
- Alternatívy k výsledku č. 3 (rozdelenie na viacero výsledkov):

- Zavedenie inžinierskych sietí v prostredí MRK
- Prístup k pitnej a úžitkovej vode
- Výstavba prístupových ciest
- Pravidelný odvoz komunálneho odpadu.

Aktivity pod ŠC 5.1.1:

Charakter vymenovaných aktivít vedie k ŠC.

Špecifický cieľ 5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

ŠC je konzistentný vzhľadom na očakávané výsledky a aktivity.

Očakávané výsledky by mali byť dva, a to výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich zariadení, presne v súlade s výstupmi aktivít. Prvý výsledok len opakuje ŠC.

Špecifický cieľ 5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre.

ŠC je konzistentný vzhľadom na očakávané výsledky a aktivity. Avšak hodnotiteľ odporúča formulovať výsledky konkrétnejšie (napr. druhy služieb zabezpečených v komunitných centrách). Očakávané výsledky by mali byť dva, a to výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich zariadení, presne v súlade s výstupmi aktivít. Prvý výsledok len opakuje ŠC.

Špecifický cieľ 5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK.

Podľa chápania hodnotiteľa je „sociálny podnik“ pojem slovenskej legislatívy, ktorý má však inú definíciu ako „subjekt sociálnej ekonomiky“, ktorý slovenská legislatíva nepozná, ale je zaužívaný na úrovni EÚ.

Hodnotiteľ odporúča formulovať aspekty komplementárnosti so ŠC 4.1.2 a so ŠC 3.1.2 kvôli sociálnym podnikom.

Záver

V strategickej časti došlo k zlepšeniu konzistentnosti programových cieľov, vnútornej koherentnosti a aj posilneniu logiky intervenčného rámca, a to najmä v PO 1, 4 a 5. PO 2 prešla značnou obsahovou diferenciaciou naprieč ŠC v prospech prehľadnosti a konkrétnosti. V PO 3 je ešte priestor na zlepšenie.

Zlepšila sa obsahová diferenciacia a prepojenosť medzi ŠC v rámci jednej PO. Pozitívnym je tiež fakt, že diferenciacia sa udiala na úrovni ŠC, výsledkov aj aktivít. Potenciál na zlepšenie je medzi ŠC rôznych PO, pričom definovanie deliacich a spájacích línií sa musí prejaviť do dôsledkov cez úroveň očakávaných výsledkov až po príklady podporovaných aktivít.

Najväčší priestor na zlepšenie vidí hodnotiteľ v zabezpečení integrity systému intervencií v rámci ŠC, aby nedošlo k podpore dobre zamýšľaných, ale nesúrodých izolovaných projektov s nízkou efektívnosťou a v explicitnom pomenovaní prvkov komplementárnosti s inými OP až na úroveň jednotlivých intervencií.

3 Ukazovatele a systém monitorovania a hodnotenia

Súbežne s prípravou tretieho návrhu OP LZ boli dňa 17. decembra 2013 prijaté finálne verzie nariadení Európskeho parlamentu a rady, ktoré sa týkajú spoločných ustanovení k EFRR, ESF, KF, EPFRV, EFNRH, ako aj samostatných nariadení k EFRR a ESF⁷. Finálne verzie nariadení s konečnou platnosťou stanovili základné pravidlá pre nastavenie ukazovateľov, potvrdili dôraz na výsledky intervencií a priniesli zoznamy spoločných ukazovateľov výstupov (pre ESF aj EFRR) a výsledkov (len pre ESF).

V treťom návrhu OP LZ, ktorý bol vypracovaný vo februári 2014 a je predmetom tejto ex ante hodnotiacej správy, sú jednotlivé kapitoly v rozdielnom štádiu rozpracovanosti. Z pohľadu nastavenia ukazovateľov a systému monitorovania a hodnotenia je však už možné v tejto verzii programového dokumentu predbežne zhodnotiť väčšinu prvkov tohto komplexného systému, keďže obsahuje finančné alokácie, cieľové hodnoty ukazovateľov aj mílniky pre výkonnostný rámec.

Systém zberu dát a postupy na monitorovanie programu nie sú v programovom dokumente rozpracované, nakoľko tieto kapitoly už nie sú podľa Vzoru operačných programov v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti z januára 2014 jeho povinnou súčasťou. V dôsledku toho sa ex ante hodnotitelia nemôžu vyjadríť k trom evaluačným podotázkam, a to:

- 2g) Je systém zberu dát nastavený tak, aby poskytoval údaje pre rôzne typy hodnotení?
- 2j) Sú postupy na monitorovanie programu a zber potrebných údajov popísané dostatočne?
- 2k) Je zabezpečená efektívna a účinná elektronická výmena a správa údajov? (vyhodnotí sa v spolupráci s internými kapacitami riadiaceho orgánu a CKO)

Prehľad intervenčnej logiky a ukazovateľov OP LZ je uvedený v prílohe č. 1.

3.1 Zhodnotenie nastavenia ukazovateľov

Vo všetkých prioritných osiach bol v porovnaní s druhým návrhom OP LZ zredukovaný počet ukazovateľov. Použité ukazovatele sú v prevažnej miere vybrané najmä spomedzi spoločných ukazovateľov definovaných v prílohe I k ESF nariadeniu. Navrhnuté výsledkové ukazovatele dobre korešpondujú s najdôležitejšími očakávanými výsledkami pre jednotlivé špecifické ciele. Na základe analýzy nastavenia ukazovateľov v treťom návrhu OP LZ z pohľadu intervenčnej logiky boli navrhnuté nasledovné odporúčania na ich zlepšenie:

---

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006,

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1304/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006,

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006.

Prioritná os 1 – Vzdelávanie:

- Špecifický ukazovateľ výsledku „Počet VŠ so zavedenými bakalárskymi programami“ v rámci špecifického cieľa 1.2.1 meria podľa definície počet fakúlt, na ktorých sú zavedené bakalárske programy, a nie počet vysokých škôl. Je potrebné zosúladiť znenie ukazovateľa s jeho definíciou, aby nedochádzalo k dezinterpretácii nameraných hodnôt.
- Pri výsledkových ukazovateľoch počtu partnerstiev fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu (sú použité v rámci špecifického cieľa 1.1.1, 1.2.1 a 1.3.1) by bolo vhodné už v definícii ukazovateľa stanoviť základné parametre funkčnosti partnerstva.
- Zvážiť doplnenie ukazovateľa pre vekovú skupinu do 29 rokov.

Prioritná os 2 – Zamestnanosť:

- V špecifickom ciele 2.1.2 zvážiť doplnenie ukazovateľa mobility za prácou.
- V špecifickom ciele 2.2.1 zvážiť doplnenie ukazovateľa pre vekovú skupinu do 29 rokov.
- V špecifickom ciele 2.2.1 zvážiť doplnenie ukazovateľa počtu odborných poradcov na úradoch PSVR.
- V investičnej prioritě 2.3 je potrebné doplniť ukazovateľ/ukazovatele výstupov, ktoré budú sledovať zamestnaných účastníkov aktivít (resp. účastníkov v príprave na povolanie). Aktuálne znenie OP monitoruje iba účastníkov starajúcich sa o deti do 3 rokov alebo závislého člena rodiny.

Prioritná os 3 – Sociálne začlenenie:

- Ukazovateľ výsledku v rámci špecifického cieľa 3.1.3 „Počet zrealizovaných aktivít zameraných na prevenciu/elimináciu diskriminácie“ má nízku výpovednú hodnotu a charakter výstupového ukazovateľa. Odporúčame nahradiť ho vhodnejším ukazovateľom výsledku.
- Ukazovateľ výstupu v rámci špecifického cieľa 3.2.1 „Deti/ rodiny/ deti so zdravotným postihnutím/ osoby so zdravotným postihnutím/ osoby v nepriaznivej sociálnej situácii/ seniori“ kombinuje rodiny, jednotlivcov a rôzne druhy znevýhodnenia. Odporúčame preformulovať alebo rozdeliť na viaceré ukazovatele tak, aby mala nameraná hodnota ukazovateľa dostatočnú výpovednú hodnotu o vplyve intervencie na oprávnené cieľové skupiny.

Prioritná os 4 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:

- Odporúčame zjednotiť terminológiu „účastníci z MRK“ a „počet Rómov“ vo všetkých ukazovateľoch výsledku.
- Ukazovateľ výsledku „Počet osôb z MRK, ktorým sa môžu zlepšiť štandardy hygieny bývania v dôsledku programu vysporiadania pozemkov“ v rámci špecifického cieľa 4.1.3 je potrebné preformulovať tak, aby výsledkom nebolo možné zlepšenie štandardov hygieny bývania, ale skutočne dosiahnutá zmena (napr. Počet osôb z MRK, ktoré bývajú v obydliach postavených na vlastnícky vysporiadaných pozemkoch).
- Odporúčame zvážiť vypustenie ukazovateľa „Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie“, nakoľko pri cieľovej hodnote 1 je jeho výpovedná hodnota otázna.

Prioritná os 5 – Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít:

- Ukazovateľ „Plná dostupnosť domácností MRK k pitnej vode“ v rámci špecifického cieľa 5.1.1 odporúčame preformulovať na „Dostupnosť domácností MRK k pitnej vode“.

3.2 Zhodnotenie nastavenia cieľových hodnôt ukazovateľov

Tretia verzia OP ĽZ, ktorá je predmetom tejto ex ante hodnotiacej správy, po prvý krát uvádza finančné alokácie a na ich základe stanovuje cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov, ktoré majú byť dosiahnuté v roku 2023. Zdôvodnenie a výpočet cieľových hodnôt nie je súčasťou operačného programu, takže tieto podklady boli ex ante hodnotiteľom dodatočne poskytnuté zainteresovanými rezortmi (MPSVR SR, MV SR, MŠVVŠ SR ako budúce RO a SORO) ako samostatné dokumenty. Pri nastavovaní cieľových hodnôt boli použité dva rôzne prístupy: MŠVVŠ SR (pre PO1) a MPSVR SR (pre PO2 a PO3) použili ako základ priemerné jednotkové ceny z predchádzajúceho programového obdobia, zatiaľ čo MV SR (pre PO4 a PO5) vychádzalo z údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013.

Prioritná os 1 – Vzdelávanie:

MŠVVŠ SR vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci Prioritnej osi 1 Vzdelávanie z priemerných nákladov na účastníka, resp. na projekt v programovom období 2007 – 2013. Konkrétne boli použité nasledovné údaje:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 1

Priemerné náklady na účastníka ZŠ/SŠ	9 000 EUR
Priemerné náklady na účastníka ČŽV	1 200 EUR ⁸
Priemerné náklady na účastníka ČŽV (pedagogickí a odborní zamestnanci a VŠ študenti učiteľských študijných programov)	2 230 EUR
Priemerné náklady na projekt ZŠ/SŠ	302 000 EUR
Priemerné náklady na projekt VŠ	615 000 EUR
Priemerné náklady na program vytvorený v rámci ČŽV	212 000 EUR

Zdroj: Podklady MŠVVŠ SR.

Cieľová hodnota ukazovateľov výstupov bola následne získaná jednoduchým výpočtom z predpokladanej alokácie na danú aktivitu a príslušných priemerných nákladov.

Pri výpočte cieľových hodnôt ukazovateľov výsledkov bol použitý kvalifikovaný odhad pravdepodobnosti (napr. absolvovania vzdelávacieho programu, fungovania partnerstva 6 mesiacov po ukončení projektu, zlepšenia kompetencií a zručností 6 mesiacov po ukončení projektu, získania kvalifikácie, záujmu zapojiť sa, fungovania bakalárskych programov VŠ 6 mesiacov po ukončení projektu). Vo väčšine prípadov bola použitá pravdepodobnosť 50 %.

Vychádzajúc z predpokladu, že vyššie uvedené jednotkové ceny sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný.

⁸ V procese ex ante hodnotenia bolo zistené, že v tretej verzii OP ĽZ nastala chyba v písaní a následne aj v prepočte jednotkových nákladov (2 100 EUR namiesto 1 200 EUR). Tým pádom sa nasledujúcej verzii OP ĽZ zmení cieľová hodnota ukazovateľa Osoby vo veku pod 25 rokov.

Prioritná os 2 – Zamestnanosť:

MPSVR SR rovnako ako MŠVVŠ SR pri PO1 vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci PO2 z priemerných nákladov na účastníka resp. na projekt v programovom období 2007 – 2013. Boli použité nasledovné údaje:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 2

Priemerné náklady na účastníka – nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	2 100 EUR
Priemerné náklady na účastníka – zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	1 700 EUR
Priemerné náklady na účastníka – účastníci starajúci sa o deti do 3 rokov/závislého člena rodiny	3 165 EUR
Priemerné náklady na účastníka – účastníci projektov zameraných na odstránenie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	2 500 EUR
Priemerné náklady na projekt orientovaný na rodovú rovnosť a rovnosť príležitostí	1 500 000 EUR
Priemerné náklady na projekt zameraný na posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy	3 500 000 EUR

Zdroj: Podklady MPSVR SR.

Cieľová hodnota ukazovateľov výstupov bola následne získaná jednoduchým výpočtom z predpokladanej alokácie na danú aktivitu a príslušných priemerných nákladov.

Pri výpočte cieľových hodnôt ukazovateľov výsledkov bol použitý kvalifikovaný odhad pravdepodobnosti (umiestnenie na trhu práce, ukončenie vzdelávania). Na základe skúseností z programového obdobia 2007 – 2013 bola odhadnutá pravdepodobnosť v rozmedzí 30 - 60 %.

Vychádzajúc z predpokladu, že vyššie uvedené jednotkové ceny sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný.

V tabuľke č. 8 Spoločné ukazovatele výstupov a ukazovatele výstupov špecifické pre program na strane 81 OP IZ je uvedená cieľová hodnota ukazovateľa Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni vo výške 4, zatiaľ čo vo výpočtoch hodnôt ukazovateľov poskytnutých MPSVR SR je cieľová hodnota 50. Je potrebné preveriť a opraviť cieľovú hodnotu tohto ukazovateľa.

Prioritná os 3 – Sociálne začlenenie:

Podobne ako pri PO2, MPSVR SR vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci PO3 z priemerných nákladov na účastníka resp. na projekt v programovom období 2007 – 2013:

Jednotkové ceny použité stanovení cieľových hodnôt ukazovateľov PO 3

Priemerné náklady na účastníka – znevýhodnení účastníci, predovšetkým so zdravotným postihnutím	635 EUR
Priemerné náklady na účastníka – nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	5 250 EUR
Priemerné náklady na účastníka – Deti/ rodiny/ deti so zdravotným postihnutím/osoby so zdravotným postihnutím/osoby v nepriaznivej sociálnej situácii/seniori	7 100 EUR

Priemerné náklady na 1 aktivitu zameranú na prevenciu/elimináciu diskriminácie	290 000 EUR
Priemerné náklady na projekt orientovaný na sociálne začlenenie, ktorý úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie	86 000 - 87 500 EUR
Priemerné náklady na projekt zameraný na posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy	570 000 EUR

Zdroj: Podklady MPSVR SR

Cieľová hodnota ukazovateľov výstupov bola následne získaná jednoduchým výpočtom z predpokladanej alokácie na danú aktivitu a príslušných priemerných nákladov.

Pri výpočte cieľových hodnôt ukazovateľov výsledkov bol použitý kvalifikovaný odhad miery úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb. Zatiaľ čo pri špecifickom celi 3.2.1 je predpokladaná miera úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb vo výške 13 %, pri špecifickom celi 3.1.1 je predpokladaná miera úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb iba vo výške 0,7 %. Je potrebné opätovne preveriť uvedené miery úspešnosti a zdôvodniť efektívnosť plánovaných intervencií v prípade, že uvedené miery úspešnosti sú vypočítané správne.

Prioritná os 4 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít:

MV SR vychádzalo pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov výstupu v rámci PO 4 najmä zo štatistických zisťovaní, ktoré zrealizovalo UNDP a vydalo ako Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013. Prístup MV SR k stanoveniu cieľových hodnôt ukazovateľov je založený na stanovení celkových finančných potrieb na realizáciu národných projektov v rámci take away balíka Prioritnej osi 4, pričom tieto potreby boli odhadnuté na 165 mil. EUR pre 150 obcí.

Nakoľko alokácia pre PO 4 predstavuje iba 50 mil. EUR (ESF zdroje), MV SR využíva na určenie cieľových hodnôt ukazovateľov index podrozvinutosti a segregácie. Ide o index, ktorý podľa údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 a podľa stanovených priorít (ktorým zodpovedá váha jednotlivých kritérií indexu) zoradí analyzované lokality od najlepšej po najhoršiu.

MV SR použilo pre stanovenie cieľových hodnôt ukazovateľov údaje za 38 lokalít s najhoršou situáciou podľa indexu podrozvinutosti a segregácie. Počet lokalít 38 zodpovedá pomernej časti zo 150 obcí, ktoré dokáže pokryť alokácia 50 mil. EUR (pri odhadnutých celkových potrebách 165 mil. EUR). Na základe presných údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 za konkrétnych 38 lokalít boli stanovené cieľové hodnoty ukazovateľov PO 4. Hlavným ukazovateľom je ukazovateľ výstupu Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia), ktorého cieľová hodnota zodpovedá celkovému počtu obyvateľov MRK týchto 38 lokalít - 13 051. Hodnoty ostatných ukazovateľov sa následne odvíjajú od počtu osôb rôznych cieľových skupín ako podmnožiny celkového počtu obyvateľov týchto 38 lokalít (podľa veku, vzdelania, aktivity pri hľadaní práce, vysporiadania vlastníctva pozemkov a pod.). Pri ukazovateľoch výsledku Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania sociálnych služieb, a Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania zdravotno-výchovnej osvetly, prevencie a poradenstva, boli zohľadnené skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 ako aj príslušné štandardy a stratégie.

Podľa informácií MV SR je index podrozvinutosti a segregácie ešte v štádiu rozpracovanosti, takže je možné, že cieľové hodnoty ukazovateľov sa budú v ďalšej verzii OP meniť. Ex ante hodnotiteľom nebol poskytnutý výpočet potrebnej sumy 165 mil. EUR pre 150 obcí ani aktuálne použitý výpočet indexu podrozvinutosti a segregácie. Ex ante hodnotitelia preto nemôžu posúdiť správnosť výpočtu cieľových hodnôt ukazovateľov, ale iba metodológiu ich výpočtu.

Vyššie popísaný metodologický prístup MV SR k stanoveniu cieľových hodnôt ukazovateľov je z pohľadu ex ante hodnotiteľov logický a exaktný. Jeho rizikom je pomerne vysoká pravdepodobnosť, že nie všetky z 38 lokalít budú mať záujem/kapacitu zapojiť sa do realizácie projektov OP ĽZ, a teda že zapojením iných lokalít budú dosiahnuté odlišné cieľové hodnoty ukazovateľov. Odchýlka oproti vybraným najhorším 38-mim lokalitám by sa však mala prejavíť skôr dosiahnutím vyšších cieľových hodnôt ukazovateľov, keďže v iných lokalitách bude situácia lepšia a teda pravdepodobne bude možné za rovnakú sumu ESF zdrojov zapojiť väčší (alebo prinajmenšom rovnaký) počet účastníkov cieľových skupín.

Prioritná os 5 – Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít:

Podobne ako PO 4 aj PO 5 vychádza pri stanovovaní cieľových hodnôt ukazovateľov z Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013 vydaného UNDP. Pre každý ukazovateľ sú na základe údajov z Atlasu určené cieľové hodnoty počtu účastníkov z MRK alebo počtu/kapacity podporených zariadení resp. podnikov. Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5, ktoré poskytlo ex ante hodnotiteľom MV SR, však neobsahuje informácie o čiastkových alokáciách na jednotlivé aktivity ani o jednotkových nákladoch, s ktorými sa počítalo, a ich zdôvodnenie. Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5 je potrebné dopracovať tak, aby bolo z neho jasné a preukázateľné:

- S akými priemernými nákladmi na obyvateľa sa počítalo pri investíciách do zlepšenia zásobovania pitnou vodou a z čoho tieto kalkulácie vychádzajú;
- S akými priemernými nákladmi na dieťa sa počítalo pri investíciách do predškolských zariadení a z čoho tieto kalkulácie vychádzajú;
- S akými priemernými nákladmi na obyvateľa sa počítalo pri investíciách do rekonštrukcie, modernizácie a výstavby komunitných centier a z čoho tieto kalkulácie vychádzajú;
- S akými priemernými nákladmi na zamestnanca sa počítalo pri investíciách do subjektov sociálnej ekonomiky a z čoho tieto kalkulácie vychádzajú.

Bez finančnej analýzy nie je možné posúdiť realnosť nastavenia cieľových hodnôt ukazovateľov v rámci PO 5.

3.3 Zhodnotenie nastavenia výkonnostného rámca

Výkonnostný rámec a s tým súvisiaci mechanizmus pridelovania výkonnostnej rezervy je oproti predchádzajúcim programovým obdobiam novinkou. Je upravený predovšetkým Nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskych štrukturálnych a investičných fondoch (ďalej len „EŠIF“). Písmeno b) bod v) prvého pododseku článku 96 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 určuje, že operačný program vymedzuje „pre každú prioritnú os, ktorá sa netýka technickej pomoci, určenie vykonávacích krokov a finančných ukazovateľov a ukazovateľov výstupu, a prípadne ukazovateľov výsledkov, ktoré sa použijú ako čiastkové ciele a zámery výkonnostného rámca v súlade s článkom 21 ods. 1 a prílohou II“. Príloha II k uvedenému nariadeniu hovorí, že „čiastkové ciele stanovené na rok 2018 zahŕňajú finančné ukazovatele, ukazovatele výstupov a prípadne ukazovatele výsledkov, ktoré sú úzko spojené s intervenciami v rámci podporovaných politík.“ Z uvedeného vyplýva, že každá prioritná os okrem technickej pomoci by mala mať stanovený míľnik na rok 2018 pre najmenej jeden finančný ukazovateľ a najmenej jeden ukazovateľ výstupu.

Tretia verzia OP LZ stanovuje nasledovné čiastkové ciele výkonnostného rámca:

Prioritná os	Druh ukazovateľa	Ukazovateľ alebo kľúčový implementačný krok	Merná jednotka	Míľnik na rok 2018	Cieľová hodnota (2023)	% plnenia cieľovej hodnoty
1. Vzdelávanie	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	82 430 551	329 722 205	25,00%
2. Zamestnanosť	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	231 351 859	925 407 434	25,00%
	ukazovateľ výstupu	Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných	Počet	66 100	264 402	25,00%
3. Sociálne začlenenie	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	70 034 280	350 171 400	20,00%
	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	58 578 230	292 891 150	20,00%
	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	11 456 050	57 280 250	20,00%
	ukazovateľ výstupu	Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni	Počet	50	250	20,00%
4. Integrácia MRK	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	10 000 000	50 000 000	20,00%
	ukazovateľ výstupu	Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)	Počet	9 136	13 051	70,00%
5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	finančný ukazovateľ	Objem schválených žiadostí o platbu za zdroj ESF Certifikačným orgánom	EUR	46 833 827	234 169 136	20,00%
	ukazovateľ výstupu	Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania	Počet	8 286	41 431	20,00%

Zdroj: OP LZ + výpočet IBS SLOVAKIA, s.r.o.

Pre zhodnotenie reálnosti nastavených míľnikov je možné použiť údaje o čerpaní prostriedkov Štrukturálnych fondov 2007 – 2013 k 31.12.2011 (t.j. koniec piateho roku sedemročného cyklu, čo zodpovedá dátumu 31.12.2018 v programovom období 2014 – 2020). Podľa údajov CKO⁹ dosiahlo čerpanie prostriedkov ŠF/KF k 31.12.2011 (po zohľadnení nezrovnalostí a vrátených finančných prostriedkov deklarovaných v žiadostiach o platbu na EK) 25,02 % z celkového záväzku 2007 – 2013. Nadpriemerne vysoké miery čerpania dosiahli OP Zdravotníctvo (42,49 %), Regionálny operačný program (38,62 %) a OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (34,59 %), zatiaľ čo nízke percentuálne čerpanie finančných prostriedkov ŠF zo záväzku 2007 – 2013 vykázal OP Vzdelávanie (13,36 %).

⁹ Správa o implementácii a čerpaní štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci operačných programov Národného strategického referenčného rámca za obdobie od 1. 7. 2011 do 31. 12. 2011 a informácia o stave ukončovania projektov ISPA/Kohézny fond, Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov programového obdobia 2004 – 2006 k 31. 12. 2011

Z pohľadu pravidla n+3 musia byť do konca roku 2018 vyčerpané alokácie na roky 2014 a 2015, ktoré predstavujú približne 25 % celkovej alokácie bez výkonnostnej rezervy. Je preto možné konštatovať, že nastavenie míľnikov pre rok 2018 rešpektuje aj pravidlo n+3.

Percento plnenia cieľovej hodnoty finančných a výstupových ukazovateľov v rozmedzí 20 – 25 % cieľovej hodnoty pre rok 2023 sa v zmysle pravidla n+3 aj na základe čerpania v programovom období 2007 – 2013 javí ako reálne a splniteľné. Odporúčania pre ďalšie dopracovanie výkonnostného rámca sú nasledovné:

- Doplniť ukazovateľ výstupu pre PO 1 Vzdelávanie.
- Nechať iba jeden finančný ukazovateľ pre PO 3 Sociálne začlenenie.
- Výrazne znížiť míľnik pre ukazovateľ „Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)“ v rámci PO 4 Integrácia MRK, ktorý je v súčasnosti nastavený na 70 % cieľovej hodnoty pre rok 2023.

Záver

Vo všetkých prioritných osiach OP ĽZ bol zredukovaný počet merateľných ukazovateľov s dôrazom na použitie spoločných ukazovateľov definovaných v prílohe I k ESF nariadeniu. Navrhnuté výsledkové ukazovatele dobre korešpondujú s najdôležitejšími očakávanými výsledkami pre jednotlivé špecifické ciele. V texte ex ante správy sú navrhnuté ďalšie zlepšenia pre nastavenie ukazovateľov.

Pri nastavovaní cieľových hodnôt ukazovateľov boli použité dva rôzne prístupy: MŠVVŠ SR (pre PO1) a MPSVR SR (pre PO2 a PO3) použili ako základ priemerné jednotkové ceny z programového obdobia 2007 – 2013, zatiaľ čo MV SR (pre PO4 a PO5) vychádzalo z údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013. Vychádzajúc z predpokladu, že použité jednotkové ceny v PO1, PO2 a PO3 sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný. V PO3 je pri ukazovateľoch výsledku potrebné prehodnotiť predpokladanú mieru úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb. Pri PO4 ex ante hodnotiteľom nebol poskytnutý výpočet celkovej potrebnej sumy pre 150 obcí s MRK ani aktuálne použitý výpočet indexu podrozvinutosti a segregácie, takže ex ante hodnotitelia nemôžu posúdiť správnosť výpočtu cieľových hodnôt ukazovateľov, ale iba metodológiu ich výpočtu, ktorá je z ich pohľadu logická a exaktná. Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5 neobsahuje informácie o čiastkových alokáciách na jednotlivé aktivity ani o jednotkových nákladoch, s ktorými sa počítalo. Je preto potrebné dopracovať zdôvodnenie tak, aby bolo z neho jasné, s akými priemernými jednotkovými nákladmi sa počítalo pri jednotlivých typoch investícií.

V tretej verzii OP ĽZ sú už nastavené aj míľniky pre výkonnostný rámec. Plnenie finančných a výstupových ukazovateľov k 31.12.2018 v rozmedzí 20 – 25 % cieľovej hodnoty pre rok 2023 sa v zmysle pravidla n+3 aj na základe čerpania v programovom období 2007 – 2013 javí ako reálne a splniteľné. Je potrebné ešte doplniť míľnik pre ukazovateľ výstupu v rámci PO 1 Vzdelávanie, zvážiť ponechanie iba jedného finančného ukazovateľa pre PO 3 Sociálne začlenenie a znížiť míľnik pre ukazovateľ „Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)“ v rámci PO 4 Integrácia MRK.

4 Systém riadenia a implementácie

Nastavenie systému riadenia zatiaľ nie je možné hodnotiť, nakoľko táto oblasť nie je v 3. návrhu OP LZ pre obdobie 2014-2020 ešte rozpracovaná.

Systém riadenia implementácie je, resp. bude popísaný v kapitole 7 „Orgány a subjekty zodpovedné za riadenie, kontrolu a audit a úloha príslušných partnerov“.

V tejto verzii sú zatiaľ uvedené údaje v nasledovných častiach:

7.1 Príslušné orgány a subjekty

Štruktúra riadiacich štruktúr je nasledovná.

Štruktúra riadiacich štruktúr:

Orgán/subjekt	Názov orgánu/subjektu a organizačný útvar
Riadiaci orgán	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Sprostredkovateľské orgány	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
	Ministerstvo vnútra SR
Certifikačný orgán, ak sa využíva	Ministerstvo financií SR
Orgán auditu	Ministerstvo financií SR
Orgán, ktorému bude Komisia uhrádzať platby	Ministerstvo financií SR

Zdroj: 3. návrh OP LZ, strana 107

Konkrétne odbory a oddelenia zabezpečujúce implementačné procesy nie sú v 3. návrhu OP LZ uvedené.

7.2 Účasť príslušných partnerov

7.2.1 Činnosti uskutočnené s cieľom zapojiť príslušných partnerov do prípravy operačného programu a úloha partnerov pri realizácii, monitorovaní a hodnotení programu

Táto časť popisuje subjekty, ktoré boli, resp. sú zapojené do prípravy OP LZ, a to v súlade s princípom partnerstva. Bola vytvorená pracovná skupina na prípravu OP LZ 2014 – 2020, ktorej členmi sa stali zástupcovia relevantných subjektov. Tiež bol vytvorený expertný tím a mikrotímy pre OP LZ.

Ďalej je v tejto časti konštatované, že:

- Pre prípravu národných projektov nad 5 mil. EUR bude zvolaný okrúhly stôl za účasti relevantných zástupcov odborných partnerov,
- Preskúmanie vykonávania a pokroku pri dosahovaní napĺňania cieľov OP LZ sa bude zabezpečovať prostredníctvom monitorovacieho výboru,
- V rámci procesu hodnotenia sa zriadi pracovná skupina pre hodnotenie OP LZ, ktorá bude zoskupovať zástupcov riadiaceho orgánu, SORO a externých expertov.

7.2.2 Globálne granty

Táto časť stanovuje využitie globálnych grantov (forma globálneho grantu sa využíva na projekty s relatívne malou alokáciou cca. do 15 000 EUR), ktorých nositeľmi budú SORO. Ich využitie je plánované v prioritných osiach Zamestnanosť, Sociálne začlenenie a Integrácia marginalizovaných rómskych komunít. Výška plánovanej alokácie na globálne granty v rámci PO Integrácia MRK je 500 000 EUR. Indikatívna výška alokácie na globálne granty v rámci PO 3 Sociálne začlenenie je 30 000 000 EUR.

7.2.3 Prostriedky určené na budovanie kapacít

Táto časť konštatuje, že je nevyhnutné vyčleniť primerané množstvo finančných prostriedkov z ESF v oblastiach menej rozvinutých regiónov na budovanie kapacít vo forme odbornej prípravy, opatrení zameraných na vytváranie sietí a posilnenia sociálneho dialógu, vo forme úhrady členských príspevkov a podpory účasti podporených organizácií na stretnutiach sietí ako aj na činnosti, ktoré sociálni partneri vykonávajú spoločne s cieľom podporiť ich primeranú účasť na činnostiach podporovaných z ESF.

Všeobecne je konštatované smerovanie daných finančných prostriedkov a akým spôsobom sa môže dosiahnuť zvyšovanie ľudskej kvality.

Systém riadenia implementácie dopĺňa aj kapitola 10 „Zníženie administratívnej záťaže prijímateľov“, ktorá stručne konštatuje, že administratívna náročnosť pre prijímateľov bola v predchádzajúcich programových obdobiach značne náročná a v prehľadnej tabuľkovej forme uvádza aktivity na zníženie tejto záťaže. Navrhované aktivity sa zdajú dobre navrhnuté a mali by prispieť ak zníženiu administratívnej záťaže.

Odporúčania

Je potrebné brať do úvahy aj odporúčania Partnerskej dohody na roky 2014 – 2020 v častiach 2.5 a 2.6, kde sú na základe analýz administratívnych kapacít vypracovaných v programovom období 2007 – 2013 identifikované nasledovné potenciálne riziká v súvislosti s budovaním a stabilizáciou administratívnych kapacít v programovom období 2014 – 2020:

- Zložitý systém riadenia subjektov zapojených do implementácie Štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ (ďalej len „ŠF a KF“) a ich inštitucionálne začlenenie v rámci ústredných orgánov štátnej správy,
- Výrazný vplyv politických cyklov na zmeny v oblasti inštitucionálneho usporiadania subjektov zapojených do implementácie ŠF a KF,
- Časté zmeny na postoch vedúcich zamestnancov vplyvom politických cyklov,
- Vysoká fluktuácia administratívnych kapacít,
- Poddimenzovaný stav administratívnych kapacít,
- Nedostatočná a neefektívna koordinácia a spolupráca na úrovni ústredných orgánov štátnej správy, vo vzťahu EÚ a SR a v regionálnom kontexte,
- Nadmerná administratívna záťaž,
- Zvýšená potreba administratívnych kapacít v období rokov 2014 – 2015, počas prekrývania programového obdobia 2007 – 2013 a programového obdobia 2014 – 2020.

Ďalej sa v Partnerskej dohode konštatuje, že v programovom období 2014 – 2020 budú relevantné orgány venovať zvýšenú pozornosť stabilizácii a optimalizácii stavov administratívnych kapacít s cieľom zefektívniť procesy čerpania EŠIF. V súvislosti s opatreniami na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže je potrebné identifikovať a odstrániť tieto bariéry až na úroveň žiadateľov o poskytnutie pomoci z EŠIF. Na tieto opatrenia je potrebné nadviazať aj pri nastavovaní procesov implementácie projektov a nárokov kladených na administratívu vo vzťahu k prijímateľom – najmä dostupné, kvalitné a zrozumiteľné informácie v podobe umožňujúcej jednoduchú prácu s nimi, overovanie informácií o prijímateľoch a projektoch priamou komunikáciou s relevantnými štátnymi organizáciami bez ich vyžadovania od prijímateľov a pod.

Pri určovaní počtov a funkčného zaradenia administratívnych kapacít bude RO vychádzať zo skúseností z predchádzajúcich programových období, z relevantných hodnotiacich správ a auditov.

Pri nastavovaní kapacitného pokrytia implementačného procesu je potrebné brať do úvahy aj návrhy opatrení z Partnerskej dohody. V Partnerskej dohode sú pre optimálne nastavenie administratívnych kapacít navrhované nasledovné opatrenia:

- Efektívne nastaviť počty administratívnych kapacít na všetkých úrovniach systému riadenia EŠIF prostredníctvom externej analýzy potrieb administratívnych kapacít a hĺbkových personálnych auditov subjektov zapojených do implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020. Na základe analýzy je potrebné identifikovať príčiny vysokej fluktuácie, nastaviť stabilizačné mechanizmy a optimalizovať počty administratívnych kapacít s využitím skúseností z programového obdobia 2007 – 2013. V prípade potreby navýšiť administratívne kapacity v oblasti riadenia a implementácie operačných programov s využitím prostriedkov technickej pomoci – v prípade možnosti aj disponibilných prostriedkov v rámci programového obdobia 2007 – 2013,
- Zjednotiť a štandardizovať procesy koordinácie, riadenia, implementácie a kontroly systémov riadenia a financovania EŠIF,
- Posilniť kompetencie CKO vo vzťahu k ostatným subjektom zapojeným do implementácie EŠIF za účelom efektívnejšej koordinácie činností,
- Zjednotiť a znížiť administratívnu náročnosť procesov koordinácie, riadenia, implementácie a kontroly systémov riadenia a financovania EŠIF,
- Zjednotiť systém odmeňovania administratívnych kapacít zapojených do implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020 (s prihliadnutím na požiadavky odbornej spôsobilosti a administratívnu záťaž),
- Skvalitniť odborný a kariérny rast sústavným vzdelávaním administratívnych kapacít,
- Zjednotiť a efektívnejšie využívať pracovné pozície na programovej úrovni prostredníctvom jasného nastavenia procesných rolí,
- Znižovať administratívnu náročnosť činností spojených s implementáciou EŠIF zjednodušaním postupov pre výber projektov,
- Posilniť administratívne kapacity Úradu pre verejné obstarávanie (výrazný nárast podnetov bez posilnenia administratívnych kapacít v programovom období 2007 – 2013),
- Vo vzťahu k prijímateľom pomoci posilniť v programovom období 2014 – 2020 administratívne kapacity na riadiacich orgánoch,
- Na základe skúseností z obdobia 2007 – 2013 posilniť administratívne kapacity prijímateľov.

Zhrnutie

Riadenie implementačného procesu je potrebné podrobne rozpracovať na základe príslušných dohôd o rozdelení právomocí, úloh a povinností medzi jednotlivé riadiace inštitúcie a útvary. Implementácia OP LZ nebude ľahká, nakoľko zahŕňa pomerne širokú oblasť podpory a predpokladá sa spolupráca s viacerými SORO. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť nastaveniu systému riadenia OP. Pri spracovaní tejto časti má RO výhodu skúseností s implementáciou OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a tiež má možnosť využiť skúsenosti pracovníkov RO pre OP Vzdelávanie a môže z nich vychádzať.

5 Konzistencia finančných alokácií

Rozdelenie finančných prostriedkov je v súlade s globálnym cieľom OP LZ a so špecifickými cieľmi prioritných osí, jednotlivé finančné alokácie zodpovedajú rozsahu cieľov programu, rozsahu PO, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania.

Použitie finančných nástrojov/formy podpory sú zdôvodnené v plnej miere a zodpovedajú tematickým cieľom, na ktoré sa OP LZ vzťahuje.

Finančný plán obsahuje pre jednotlivé PO výšku celkových finančných prostriedkov a ich rozdelenie na úrovni kategórií intervencií.

Stratégia OP LZ vychádza z Národnému programu reforiem SR (ďalej len „NPR“), ktorého cieľom je posilňovanie ekonomického rastu a zamestnanosti Slovenskej republiky. Tieto ciele vedú k naplneniu národných cieľov, ktoré sú v súlade so stratégiou Európa 2020. V oblasti vzdelávania, zamestnanosti a sociálneho začlenenia boli pre SR zadefinované nasledovné hlavné ciele:

- Zlepšenie kvality základného vzdelávania, najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018,
- Dosiahnuť mieru najmenej 40% ľudí vo veku 30-34 rokov s ukončeným vysokoškolským alebo ekvivalentným vzdelaním,
- Udržanie podielu ľudí, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku, pod 6 % do roku 2020,
- Zvýšenie miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov na 72% do roku 2020,
- Zníženie podielu populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2% do roku 2020.

Pre oblasť vzdelávania, zamestnanosti a sociálnej inklúzie bol v rámci OP LZ zadefinovaný nasledovný globálny cieľ: „**Podporiť rozvoj ľudských zdrojov, celoživotného učenia a ich plnohodnotného začlenenia sa na trhu práce na zlepšenie ich sociálnej situácie**“.

Rozdelenie finančného plánu podľa prioritnej osi, fondu, kategórie regiónu a tematického cieľa

Prioritná os	Fond	Kategória regiónu	Tematický cieľ	Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	Finančné prostriedky spolu	% podiel z celkovej alokácie OP LZ za zdroje EÚ
PO 1 - Vzdelávanie	ESF	menej rozvinutý región	Tematický cieľ 10	329 722 205	58 186 272	387 908 477	16,77%
PO 2 - Zamestnanosť	ESF	menej rozvinutý región	Tematický cieľ 8	925 407 434	163 307 195	1 088 714 629	47,07 %
PO 3 – Sociálne začlenenie	ESF	menej rozvinutý región, rozvinutý región	Tematický cieľ 9	350 171 400	108 966 924	459 138 324	32,26%
PO 4 – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	ESF	menej rozvinutý región	Tematický cieľ 9	50 000 000	8 823 530	58 823 530	
PO 5 – Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	EFRR	menej rozvinutý región	Tematický cieľ 9	234 169 136	41 323 966	275 493 102	
PO 6 – Technická pomoc		menej rozvinutý región	N/A	76 600 000	13 517 648	90 117 648	3,90%
SPOLU	ESF, EFRR	menej rozvinutý región, rozvinutý región	N/A	1 966 070 175	394 125 535	2 360 195 710	100 %

Zdroj: OP LZ pre obdobie 2014-2020, 3. návrh, 14.02.2014, Bratislava.

Celková alokácia na OP ĽZ predstavuje v programovom období 2014-2020 výšku **1 966 070 175 EUR** za zdroje EÚ; z toho bolo najviac vyčlenených finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ na PO 2 – Tematický cieľ 8 (Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily, a to vo výške 925 407 434 EUR, v percentuálnom vyjadrení 47,07 %, potom nasledovali PO 1 – Tematický cieľ 10 (Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania), PO 3, PO4 a PO5 – Tematický cieľ 9 (Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii). Najmenej bolo vyčlenených finančných prostriedkov na PO 6 – Technická pomoc vo výške 76 600 000 EUR zo zdrojov EÚ.

Vychádzajúc zo skúseností a výsledkov z predchádzajúceho obdobia 2007-2013, na základe výziev a potrieb regiónov, najväčší percentuálny podiel z alokácie zdrojov ESF je vyčlenených pre PO 2. Pre porovnanie v predchádzajúcom období bol na PO 1 Podpora rastu zamestnanosti vyčlenený celkový rozpočet (EÚ + ŠR + VVZ) vo výške 770 455 530 EUR, bolo schválených 658 projektov a realizovaných 87,46% projektov). Prostredníctvom PO 2 budú navrhnuté opatrenia na znižovanie vysokej miery nezamestnanosti v SR, a to v súlade s princípom rovnováhy medzi ponukou a dopytom na trhu práce, princípom udržateľnosti pracovných miest, podpory adaptability zamestnancov a podpory mobility pracovnej sily.

Na základe uvedených skutočností hodnotiteľ konštatuje, že konzistentnosť finančnej alokácie je splnená, a že rozdelenie finančných prostriedkov zodpovedá jednotlivým cieľom v rámci prioritných osí OP ĽZ a cieľom programu.

Plán financovania zo zdrojov EFRR a ESF

PO	Fond	Kateg. reg.	Základ pre výpočet podpory EÚ (celkové oprávnené alebo verejné oprávnené náklady)	Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	Orientačné rozdelenie národných finančných prostriedkov		Finančné prostriedky spolu	Miera spolufinancovania	Hlavné pridelené prostriedky (celkové finančné prostriedky mínus výkonnostná rezerva)		Výkonnostná rezerva		Suma výkonnostnej rezervy ako podiel na celkovej podpore EÚ
						Národné verejné financovanie	Národné súkromné financovanie			Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	Zdroje EÚ	Národné finančné prostriedky	
PO 1	ESF	MR	387 908 477	329 722 205	58 186 272	54 307 187	3 879 085	387 908 477	85	309 136 847	54 571 103	20 585 358	3 615 169	6,24%
PO 2	ESF	MR	1 088 714 629	925 407 434	163 307 195	162 775 944	531 251	1 088 714 629	85	867 632 001	153 160 763	57 775 433	10 146 432	6,24%
PO 3	ESF	MR,VR	459 138 324	350 171 400	108 966 924	104 263 670	4 703 254	459 138 324	76	328 309 349	102 196 705	21 862 051	6 770 219	6,24%
	ESF	MR	344 577 824	292 891 150	51 686 674	49 274 630	2 412 044	344 577 824	85	274 605 244	48 475 332	18 285 906	3 211 342	6,24%
	ESF	VR	114 560 500	57 280 250	54 280 250	54 989 040	2 291 210	114 560 500	50	53 704 105	53 721 373	3 576 145	3 576 145	6,24%
PO 4	ESF	MR	58 823 530	50 000 000	8 823 530	8 411 765	411 765	58 823 530	85	46 878 379	8 275 316	3 121 621	548 214	6,24%
PO 5	EFRR	MR	275 493 102	234 169 136	41 323 966	27 549 310	13 774 656	275 493 102	85	219 549 388	38 756 468	14 619 748	2 567 498	6,24%
PO 6		MR	90 117 648	76 600 000	13 517 648	13 517 648	0	90 117 648	85	76 600 000	13 517 648	0	0	0,00%
SPOLU			2 360 195 710	1 966 070 175	394 125 535	370 825 524	23 300 011	2 360 195 710	83	1 848 105 965	370 478 003	117 964 211	23 647 532	6,00%

Zdroj: OP IZ pre obdobie 2014-2020, 3.návrh, 14.02.2014, Bratislava

EK, vychádzajúc zo skúseností z predchádzajúceho obdobia používania finančných nástrojov, navrhuje v novom období 2014-2020 rozširovať a posilňovať využívanie finančných nástrojov ako účinnejšiu a udržateľnejšiu alternatívu na doplnenie tradičného financovania založeného na grantoch.

Na základe uvedenej tabuľky hodnotiteľ konštatuje, že použitie konkrétnych finančných nástrojov / formy podpory je zdôvodnené v plnej miere a súvisí so všetkými tematickými cieľmi, na ktoré sa OP LZ vzťahuje. Finančné nástroje sú špeciálnou kategóriou výdavkov a ich úspešnosť a uplatňovanie bude závisieť hlavne od správneho vyhodnotenia nedostatkov a potrieb trhu, čo je v OP LZ splnené, keďže sa pri vyčlenení finančných prostriedkov vychádzalo z cieľov Národného programu reforiem SR, stratégie Európa 2020 a potrieb trhu práce.

OP LZ pre obdobie 2014-2020 obsahuje samostatnú kapitolu venovanú kategóriám intervencií, kde sú jasne popísané finančné zdroje pre jednotlivé PO, výška celkových finančných prostriedkov a orientačné rozdelenie finančných zdrojov na úrovni kategórií intervencií.

Vzor tabuľky:

Tabuľka 10: Rozmer 1 – Pole intervencie		
Fond	ESF	
Kategória regiónu	Menej rozvinutý región	
Prioritná os	Kód	Suma (v EUR)

Zdroj: OP LZ pre obdobie 2014-2020, 3.návrh, 14.02.2014, Bratislava, str.91-94.

V každej tabuľke sú popísané PO a údaje o celkovej výške finančných prostriedkov. Sumy zahŕňajú celkovú podporu EÚ (hlavné pridelené rozpočtové prostriedky a rozpočtové prostriedky pridelené z výkonnostnej rezervy), kolónku kategórie regiónu, t.j. či ide o menej rozvinutý región alebo o rozvinutý región, ďalej sa v tabuľke nachádza kolónka Kód – kódy pre kategóriu intervencie, kódy sú rozdelené na tzv. rozmery 1 až 6 (ako je viditeľné v hornej tabuľke), rozmer 1 – Pole intervencie, rozmer 2 – Forma financovania, rozmer 3 – Druh územia, rozmer 4 – Územné mechanizmy realizácie, rozmer 5 – Tématický cieľ (EFRR a KF) a rozmer 6 – Sekundárna téma ESF (iba pre ESF).

Každá PO obsahuje kód charakteristický pre pole intervencie, financovanie, územie a pod. a obsahuje presné rozdelenie finančných prostriedkov. Napr. **tabuľka č.10: Rozmer 1 – Pole intervencie** pre PO Vzdelávanie obsahuje kódy 115, 116 a 117 – všetky kódy sa týkajú investícií do vzdelávania, odbornej prípravy a odbornej prípravy pri celoživotnom vzdelávaní, pre PO Zamestnanosť obsahuje kódy 101, 102, 104 – kódy sa týkajú hlavne podpory zamestnania, udržateľnosti pracovných miest, zlepšovania kvality zamestnanosti a podpora pracovnej mobility, **tabuľka č.11: Rozmer 2 – Forma financovania** pre PO Vzdelávanie, Zamestnanosť, Sociálne začleňovanie, Integrácia marginalizovaných rómskych komunít obsahujú kódy 01 (nenávratná dotácia) a 04 (podpora prostredníctvom pôžičiek), **tabuľka č.12: Rozmer 3 – Druh územia** pre PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít obsahujú kódy 01 (väčšie mestské územie – hustota osídlenia väčšia ako 50 000 obyvateľov) a 02 (menšie mestské územia – stredná hustota osídlenia väčšia ako 5000 obyvateľov).

Na základe uvedených skutočností hodnotiteľ konštatuje, že finančné prostriedky sú presne rozdelené pre každú PO, na základe kategórií intervencií a logicky nadväzujú na globálny cieľ OP LZ a špecifické ciele.

6 Komplementárnosť s vonkajším prostredím

6.1 Synergia a komplementárnosť s inými nástrojmi, resp. programami a politikami EÚ

Synergiu a komplementárnosť s nástrojmi a politikami EÚ popisuje 3. návrh OP LZ v kapitole 1. „Strategická časť OP“, v časti 1.1 Stratégia prínosu operačného programu pre stratégiu EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a na dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Dôraz je kladený hlavne na napĺňanie cieľov a priorít stratégie Európa 2020 a Národného programu reforiem pre rok 2013. V hodnotenom dokumente je dostatočne podrobne popísaná synergia a komplementárnosť s týmito základnými rozvojovými dokumentmi na obdobie 2014 – 2020.

Na začiatku každej časti, ktoré podrobne popisujú prioritné osi 1 až 4, je uvedené, ako prispievajú k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020 a sú tu uvedené aj konkrétne očakávané hodnoty jednotlivých cieľov. **V časti, ktorá popisuje PO 5, príspevok k tejto stratégii chýba. Je preto vhodné, aby tieto údaje boli doplnené,** nakoľko aj táto PO prispieva k naplneniu cieľov stratégie Európa 2020, a to minimálne k cieľu „Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu“.

Súlad s ostatnými rozvojovými dokumentmi je vidieť predovšetkým v tabuľke č. 1 na stranách 9 až 14, kde je popísané zdôvodnenie výberu jednotlivých investičných priorít vzhľadom na existujúce rozvojové dokumenty EÚ a SR a existujúce problémy v rámci SR a jej regiónov.

6.1.1 Strategický dokument Európa 2020

Lisabonská stratégia sa pre dekádu 2011 až 2020 transformovala do novej stratégie Európa 2020, ktorá má počas nasledujúcich rokov zabezpečiť hospodársky rast. Cieľom je, aby sa v EÚ vybudovalo inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo. Tieto tri vzájomne sa dopĺňajúce priority by mali pomôcť EÚ a jej členským štátom dosiahnuť vyššiu mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti.

Prioritou stratégie Európa 2020 je dosiahnutie rastu, ktorý je: inteligentný – prostredníctvom efektívnejšieho investovania do vzdelávania, výskumu a inovácií; udržateľný – vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameraniu sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny – s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

Stratégia stanovuje nasledujúcich päť ambiciózných cieľov v oblasti zamestnanosti, výskumu, vzdelávania, sociálneho začlenenia a klímy a energetiky:

- 1. Zamestnanosť**
  - Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 až 64 rokov na 75 %.
- 2. Výskum a vývoj**
  - Zvýšiť úroveň investícií do výskumu a vývoja na 3 % HDP.
- 3. Zmena klímy a energetická udržateľnosť**
  - Znížiť emisie skleníkových plynov o 20 % (alebo za predpokladu širšej globálnej dohody až o 30 %) oproti úrovniam z roku 1990,
  - Získavať 20 % energie z obnoviteľných zdrojov,
  - Dosiahnuť 20-percentný nárast efektívnosti vo využívaní energie.
- 4. Vzdelávanie**

- Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10 %,
- Minimálne 40 % podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie.

5. Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu

- Aspoň o 20 miliónov znížiť počet osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie.

Ciele navzájom súvisia a vzájomne sa dopĺňajú:

- Zlepšenie v oblasti vzdelávania napomáha zamestnanosti a znižovaniu chudoby,
- Väčší podiel výskumu a vývoja a inovácií v hospodárstve v kombinácii s efektívnejším využívaním zdrojov prispieva k väčšej konkurencieschopnosti a tvorbe pracovných miest,
- Investície do ekologickejších technológií pomáhajú v boji proti zmenám klímy a vytvárajú nové obchodné a pracovné príležitosti.

V nižšie uvedenej tabuľke je posúdený príspevok PO a špecifických cieľov 3. návrhu OP LZ k cieľom stratégie Európa 2020.

Príspevok PO a ŠC 3. návrhu OP LZ k cieľom stratégie Európa 2020:

Prioritná os	Špecifický cieľ	Ciele stratégie Európa 2020				
		Zamestnanosť	Výskum a vývoj	Zmena klímy a energetická udržateľnosť	Vzdelávanie	Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu
1. Vzdelávanie	1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	prispieva	čiastočne	neprispieva	prispieva	čiastočne
	1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	prispieva	prispieva	neprispieva	prispieva	neprispieva
	1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	prispieva	čiastočne	neprispieva	prispieva	čiastočne
	1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.	prispieva	čiastočne	neprispieva	prispieva	neprispieva
2. Zamestnanosť	2.1.1 Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	prispieva
	2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti	prispieva	neprispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne
	2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	prispieva	neprispieva	neprispieva	čiastočne	čiastočne

Prioritná os	Špecifický cieľ	Ciele stratégie Európa 2020				
		Zamestnanosť	Výskum a vývoj	Zmena klímy a energetická udržateľnosť	Vzdelávanie	Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu
3. Sociálne začlenenie	3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie	častočne	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	častočne	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
4. Integrácia marginalizovaných rómskych komún	4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	častočne	neprispieva	neprispieva	prispieva	prispieva
	4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetly a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	neprispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komún	5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	častočne	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve	častočne	neprispieva	neprispieva	prispieva	prispieva
	5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva
	5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	prispieva	neprispieva	neprispieva	častočne	prispieva

Zdroj: 3. návrh OP LZ, stratégia Európa 2020, vlastné hodnotenie

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že 3. návrh OP LZ prispieva v rámci stratégie Európa 2020 k cieľom Zamestnanosť, Vzdelávanie a Boj proti chudobe. Tieto ciele sú priamo podporované z ESF. Ciele Výskum a vývoj a Zmena klímy a energetická udržateľnosť nie sú priamo podporované z ESF a k ich naplneniu budú oveľa významnejšie prispievať iné operačné programy.

6.1.2 Strategický dokument Národný program reforiem

Národný program reforiem SR prezentuje zámery vlády SR v štrukturálnych politikách. Stanovuje priority vlády SR na nasledujúce obdobie v oblasti hospodárskej a rozpočtovej politiky a definuje opatrenia zamerané na zlepšovanie kvality života, najmä prostredníctvom posilňovania ekonomického rastu a zamestnanosti v súlade s Paktom stability a rastu a stratégiou Európa 2020. Tento materiál uvádza päť hlavných priorít identifikovaných v rámci tzv. Ročného prieskumu rastu 2012. Vzhľadom na to, že mnohé problémy v európskej ekonomike stále pretrvávajú, priority ročného prieskumu rastu na rok 2013 sú rovnaké ako v predchádzajúcom roku. Sú to:

1. Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast,
2. Podpora rastu a konkurencieschopnosti - zahrňuje tieto oblasti: Kvalitný ľudský kapitál (Regionálne školstvo, Vysoké školstvo a veda, Ďalšie vzdelávanie), Inovácie, Podnikateľské prostredie (Administratívne zaťaženie a regulácia, Transparentnosť podnikateľského prostredia, Dopravná infraštruktúra) a Zelený rast a energetika,
3. Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy - zahrňuje tieto oblasti: Zamestnanosť a Sociálna inklúzia,
4. Modernizácia verejnej správy - zahrňuje tieto oblasti: Inštitucionálna reforma štátnej správy, Elektronická verejná správa, Transparentné prostredie a vymožitelnosť práva a Efektívnejšie zdravotníctvo,
5. Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky.

NPR pre rok 2013 je dokument spracovaný na vysokej úrovni, so všeobecnými východiskami. Spomína okrem iného aj priority relevantné pre OP LZ:

„V dlhodobom horizonte sú zdroje rastu produktivity práce odlišné. Vzhľadom na výhľad stratégie Európa 2020 sú však rovnako dôležité. Technologický pokrok je spojený s inováciami v podnikoch a aplikáciou výsledkov vedy, výskumu a vývoja. Ľudský kapitál ovplyvňuje najmä vzdelanie. Pre rast je preto veľmi dôležité vytvárať motivačné prostredie pre súkromné investície do inovácií, zefektívnenie výskumu a vývoja a zlepšenie prenosu teoretických poznatkov do praxe. Prioritou vlády je preto predovšetkým **skvalitnenie vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií.**

Vzdelanie a produktivita obyvateľstva nepriamo vplýva aj na zamestnanosť. Ponuku pracovnej sily je však možné zlepšiť aj zásahom služieb zamestnanosti, napríklad cez poradenstvo, vzdelávanie alebo absolventskú prax. Štát môže ďalej zasahovať do fungovania trhu práce cez zákonník práce, tvorbu miezd či cielené motivácie na podporu znevýhodnených skupín. Tieto opatrenia zaraďujeme pod jednotnú prioritu **zamestnanosti.**

Sociálna udržateľnosť súvisí najmä s príjmovými nerovnosťami, kde sa Slovensko spolu s Českom a Slovinskom radí medzi najrovnostárskejšie štáty Európskej únie. Preto je potrebné zamerať sa skôr na efektívnosť a účinnosť redistribučných politík najmä pri riešení problémov marginalizovaných sociálnych skupín. Najúčinnnejším prostriedkom na zabezpečenie rastu príjmov obyvateľstva je zvyšovanie zamestnanosti, preto je oblasť sociálnej inklúzie a znižovania chudoby začlenená do priority **zamestnanosť a sociálna inklúzia.**“

V nižšie uvedenej tabuľke je posúdený príspevok PO a ŠC 3. návrhu OP LZ k hlavným prioritám NPR 2013:

Príspevok PO a ŠC 3. návrhu OP LZ k hlavným prioritám NPR 2013:

Prioritná os	Špecifický cieľ	Hlavné priority Národného programu reforiem 2013				
		Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast	Podpora rastu a konkurencieschopnosti	Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy	Modernizácia verejnej správy	Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky
1. Vzdelávanie	1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.	neprispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva	neprispieva
2. Zamestnanosť	2.1.1 Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva

Prioritná os	Špecifický cieľ	Hlavné priority Národného programu reforiem 2013				
		Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast	Podpora rastu a konkurencieschopnosti	Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy	Modernizácia verejnej správy	Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky
3. Sociálne začlenenie	3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce.	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
	3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	neprispieva	prispieva	prispieva	čiastočne	neprispieva
4. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvedy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva
	5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	neprispieva	prispieva	prispieva	neprispieva	neprispieva

Zdroj: 3. návrh OP LZ, NPR 2013, vlastné hodnotenie.

Z vyššie uvedených údajov je možné skonštatovať, že 3. návrh OP LZ prispieva k napĺňaniu hlavných priorít NPR 2013 v rámci všetkých PO a ŠC. 3. návrh OP LZ prispieva predovšetkým k napĺňaniu hlavných priorít Podpora rastu a konkurencieschopnosti a Riešenie nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy. Čiastočne prispieva k prioritě Modernizácia verejnej správy. Vôbec neprispieva k hlavným prioritám Pokračovanie vo fiškálnej konsolidácii orientovanej na ekonomický rast a Obnovenie normálneho úverovania ekonomiky. Tieto dve priority však nespádajú do podporovaných oblastí z ESF.

NPR uvádza ako prílohu č. 1 Národné ciele stratégie Európa 2020 a prílohu č. 2 Akčný plán NPR SR 2013.

Národné ciele stratégie Európa 2020 sú veľmi dobrým východiskovým materiálom pre OP ĽZ. Ciele relevantné pre OP ĽZ sú nasledovné:

1. **Predčasné ukončenie školskej dochádzky** bolo v roku 2011 5 % vo vekovej skupine 18-24 rokov. Cieľový stav v roku 2020 je 6 %. **Otázkou je, prečo sa plánuje investovať do spomenutého cieľa, keď sa má situácia zhoršiť?**
2. **Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie** bola v roku 2011 23.4 % vo vekovej skupine 30-34 rokov. Cieľový stav v roku 2020 je 40 %. **Tento cieľ nepovažujeme za splniteľný vzhľadom na predchádzajúci vývoj v danom segmente. OP ĽZ by mal jednoznačne označiť časti, ktoré prispejú a ako prispejú k splneniu tohto cieľa.**
3. **Kvalita základného vzdelávania** mala v roku 2009 hodnotu 488 bodov. Cieľom je zlepšiť kvalitu základného vzdelávania, najmä zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018. Tento cieľ je možné považovať za reálny.
4. **Miera zamestnanosti** sa dlhodobo pohybuje v intervale 63,7 – 65,0 %. Cieľ v roku 2020 je 72 %, čo môže byť reálne, aj keď zlepšenie o 7 % oproti roku 2012 predstavuje vysoké číslo.
5. **Populácia ohrozená chudobou a vylúčením** sa pohybuje medzi 32 - 20.6 %. Cieľový stav je 17.2 %, čo sa zdá byť reálnym cieľom.

Z uvedených piatich cieľov sú dva reálne dosiahnuteľné, dva príliš ambiciózne a jeden sporný.

OP ĽZ by nemal plánovať dosiahnutie cieľov stanovených NPR v plnej miere, pretože nie je jediným podporným nástrojom Slovenska v oblastiach zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania.

6.2 Koordinácia a synergia medzi OP ĽZ a ostatnými operačnými programami

Vzájomnú doplnkovosť s operačnými programami rieši v 3. návrhu OP ĽZ kapitola 8.1 „Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými nástrojmi financovania na úrovni Únie a členských štátov a s EIB“.

V jednotlivých častiach je stručne popísaný systém koordinácie a synergie, pričom je skonštatované, že OP ĽZ má najväčšiu doplnkovosť s Integrovaným operačným programom (ďalej len IROP) a Operačným programom Výskum a inovácie (ďalej len „OP Val“). **Jednotlivé styčné plochy v rámci kooperujúcich OP nie sú popísané dostatočne presne a sú tu spomenuté vo väčšine prípadov len všeobecne. Je potrebné tieto údaje spresniť tak, aby boli jasne vymedzené hranice pôsobnosti intervencie jednotlivých OP ku OP ĽZ. Tým sa zabráni tomu, aby v priebehu implementácie už nedochádzalo ku kompetenčným sporom.**

Oblasti synergie medzi OP ĽZ a IROP (Verzia 4 zo dňa 22. 1. 2014)

OP kooperujú a dopĺňajú sa predovšetkým v týchto oblastiach:

- Oblasť deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- Oblasť podpory vzdelávania na úrovni predškolského, základného a stredného odborného vzdelávania a prípravy,
- Oblasť podpory zabezpečenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Oblasť deinštitucionalizácie je v rámci 3. návrhu OP LZ riešená v PO 3 Sociálne začlenenie, špeciálne prostredníctvom ŠC 3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

V časti popisujúcej tento ŠC nie je venovaná žiadna pozornosť určeniu kooperácie a doplnkovosti s IROP. Je len skonštatované, že „implementácia bude zabezpečená formou globálnych grantov, národných projektov a doplňujúco cez dopytovo orientované projekty. Synergia s IROP bude zabezpečená medzirezortnou koordinačnou jednotkou“.

Vo 4. verzii návrhu IROP je táto oblasť riešená v rámci PO 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, špeciálne prostredníctvom ŠC 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z inštitucionálnej formy na komunitnú, a to podporou rozvoja existujúcich a nových služieb komunitnej starostlivosti z hľadiska riešenia investičných potrieb do infraštruktúry a materiálno-technologického vybavenia.

V časti popisujúcej tento ŠC je koordinácia a kooperácia s OP LZ popísaná nasledovne: „IROP bude investične podporovať vytváranie vhodných priestorových podmienok (vhodného fyzického prostredia) pre poskytovanie sociálnych služieb a zabezpečovanie výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré sú v súlade so zásadami starostlivosti na komunitnej báze. Investovanie do budov a materiálno-technického vybavenia bude synergicky previazané s podporou „mäkkých“ aktivít financovaných z OP Ľudské zdroje. Úlohou OP Ľudské zdroje je vytvárať také podmienky, ktoré zabezpečia pri poskytovaní sociálnych služieb a výkonu náhradnej starostlivosti zotrvanie osôb v ich domácom rodinnom prostredí alebo v komunite. V prípade, že daná osoba nie je schopná zotrvať vo svojom domácom rodinnom prostredí, sociálne služby, resp. náhradná starostlivosť sa môžu zabezpečovať v prirodzených spoločenstvách organizačne a kultúrne čo najviac podobných bežnej rodine, a teda v zariadeniach plne integrovaných v komunite, vylučujúcich segregáciu a izoláciu a umožňujúcich plnohodnotný nezávislý život v prirodzenom sociálnom prostredí. Na základe toho bude IROP podporovať takéto komunitné zariadenia umožňujúce nezávislý individuálny život za predpokladu posilnenia fungovania a variability komunitných služieb zo strany OP Ľudské zdroje“.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že IROP bude podporovať stavebnú infraštruktúru, t.j. zabezpečenie priestorov a OP LZ realizačné aktivity v týchto priestoroch. Nie je však jasné, prostredníctvom ktorého OP bude nakupované zariadenie priestorov a potrebná IKT.

Oblasť podpory vzdelávania je v rámci 3. návrhu OP LZ riešená v PO 1 Vzdelávanie, špeciálne prostredníctvom ŠC 1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy a ŠC 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie. Vzdelávacie potreby marginalizovaných skupín sú špeciálne riešené v rámci PO 4 v ŠC 4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie a v rámci PO 5 v ŠC 5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.

V časti popisujúcej PO 1 je pre synergické efekty s inými OP uvedené: „Pre zabezpečenie kvality vzdelávacieho procesu na všetkých jeho úrovniach je potrebné silné prepojenie s investíciami zo zdrojov EFRR plánovanými v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) a operačného programu Výskum a inovácie (OP Val). Tento synergický efekt bude zabezpečený prostredníctvom koordinovaného prístupu pri nastavovaní, vyhlasovaní, schvaľovaní a implementácii projektov. V rámci implementácie OP LZ sa bude uplatňovať aj synergia s programom EÚ pre vzdelávanie, mládež a šport na obdobie rokov 2014 – 2020 Erasmus +“.

V časti popisujúcej ŠC 1.1.1 je pre určenie kooperácie a doplnkovosti s IROP uvedené len nasledovné: „Podpora kvality vzdelávacieho procesu na ZŠ a SŠ bude zabezpečená koordináciou investícií z OP LZ a investícií z IROP, ktoré budú nasmerované do materiálno-technického vybavenia škôl s cieľom

zlepšiť matematické, prírodovedné, technické, jazykové a IKT zručnosti žiakov a riešením priestorových a technických podmienok SŠ pre potreby odborného vzdelávania“.

V častiach popisujúcich ŠC 1.3.1, 4.1.1 a 5.1.2 nie je venovaná žiadna pozornosť určeniu kooperácie a doplnkovosti s IROP.

V 4. verzii návrhu IROP je táto oblasť riešená v rámci PO 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, špeciálne prostredníctvom ŠC 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí prostredníctvom zvýšenia kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania, ŠC 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl prostredníctvom zvýšenia kvality základných škôl a ŠC 2.2.3 Zvýšenie kvality vzdelávania a celoživotného vzdelávania podporou stredných odborných škôl riešením ich priestorových a technických podmienok.

V častiach popisujúcej tieto ŠC je koordinácia a kooperácia s OP ĽZ popísaná nasledovne:

ŠC 2.2.1:

„Aktivity OP ĽZ budú komplementárne dopĺňať investičnú zložku financovanú IROP v oblasti vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov predškolských zariadení s cieľom zlepšenia ich kvality a postavenia. Systémovým krokom previazania politiky vzdelávania s investičnou podporou z IROP je členstvo zástupcu OP ĽZ (SO/RO - MŠVVŠ SR) v Rade Partnerstva pre regionálne integrované územné stratégie (ďalej len „RIÚS“), ktoré schvaľuje RIÚS. Každá RIÚS bude obsahovať definovanú potrebu neinvestičnej podpory pre oblasť predprimárneho vzdelávania ako synergický prvok k plánovaným investičným aktivitám. Vyššie územné celky v spolupráci s regionálnymi partnermi definujú na základe regionálnej potreby územné rozloženie podpory. V nadväznosti na identifikované potreby SO/RO OP ĽZ bude v súčinnosti so závermi Koordinačného výboru OP ĽZ a IROP pre oblasť vzdelávania vyhlasovať regionálne výzvy tak, aby z časového, vecného a územného hľadiska došlo k previazaniu jednotlivých projektov u daného subjektu. V spolupráci so SO/RO OP ĽZ pripraví RO pre IROP výberové kritéria pre výber projektových zámerov zo strany Rady Partnerstva pre RIÚS“.

ŠC 2.2.2:

„Podpora základného vzdelávania je preto v rámci IROP zameraná na budovanie a rekonštrukciu odborných učební, laboratórií podporujúcich technické a prírodovedné zamerania žiakov a jazykových učební pre rozvoj jazykových zručností žiakov základných škôl. Nevyhnutnou súčasťou je zabezpečenie materiálno-technického vybavenia podporených objektov vrátane prvkov inklúzie. Zámerom je taktiež rozvoj základných škôl z hľadiska ich funkcie ako centier celoživotného vzdelávania na úrovni obcí a ich sprístupnenie pre verejnosť a poskytovateľom celoživotného vzdelávania.

Aktivity OP ĽZ budú komplementárne dopĺňať investičnú zložku z IROP v oblastiach tvorby, inovácií a realizácii vzdelávacích programov s cieľom zvýšenia matematických, prírodovedných, finančných a jazykových zručností, zvýšenia podnikateľských vedomostí, zručností a ekonomického myslenia žiakov, ako aj na vypracovanie štandardov kvality primárneho vzdelávania.

Systémovým krokom previazania politiky vzdelávania s investičnou podporou z IROP je členstvo zástupcu OP ĽZ (SO/RO - MŠVVŠ SR) v Rade Partnerstva pre RIÚS, ktoré schvaľuje RIÚS. Každá RIÚS bude obsahovať definovanú potrebu podpory s ESF pre oblasť primárneho vzdelávania ako synergický prvok k plánovaným aktivitám EFRR. V nadväznosti na identifikované potreby SO/RO OP ĽZ bude v súčinnosti so závermi Koordinačného výboru OP ĽZ a IROP pre oblasť vzdelávania vyhlasovať regionálne výzvy tak, aby z časového, vecného a územného hľadiska došlo k previazaniu jednotlivých projektov u daného subjektu. V spolupráci so SO/RO OP ĽZ pripraví RO pre IROP výberové kritéria pre výber projektových zámerov zo strany Rady Partnerstva pre RIÚS“.

ŠC 2.2.3:

„Pre dosiahnutie špecifického cieľa je podpora IROP zameraná na podporu materiálno-technického vybavenia stredných odborných škôl a zlepšenie priestorových podmienok, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev a stredísk odbornej praxe s cieľom zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, praktických zručností žiakov a zvýšenia kvality poskytovaného celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce. Realizované aktivity budú uplatňovať prvky inkluzívneho vzdelávania.

Aktivity OP LZ budú komplementárne dopĺňať investičnú zložku IROP v oblastiach tvorby, inovácií a realizácie obsahu vzdelávania, na podporu zavedenia prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy, na zvýšenie podielu účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa a systém partnerskej spolupráce so zamestnávateľmi.

Systémovým krokom previazania politiky vzdelávania s investičnou podporou z IROP je členstvo zástupcu OP LZ (SO/RO - MŠVVŠ SR) v Rade Partnerstva pre RIÚS, ktorá schvaľuje RIÚS. Každá RIÚS bude obsahovať definovanú potrebu podpory s ESF pre oblasť stredného odborného vzdelávania ako synergický prvok k plánovaným aktivitám EFRR. Definované regionálne potreby v tejto oblasti budú vychádzať z regionálnych stratégií odborného vzdelávania a prípravy. V nadväznosti na identifikované potreby SO/RO OP LZ bude v súčinnosti so závermi Koordinačného výboru OP LZ a IROP pre oblasť vzdelávania vyhlasovať regionálne výzvy tak, aby z časového, vecného a územného hľadiska došlo k previazaniu jednotlivých projektov u daného subjektu. V spolupráci so SO/RO OP LZ pripraví RO pre IROP výberové kritéria pre výber projektových zámerov zo strany Rady Partnerstva pre RIÚS“.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že IROP bude podporovať stavebnú infraštruktúru, t.j. zabezpečenie priestorov a OP LZ realizačné a vzdelávacie aktivity v týchto priestoroch. Nie je však jasné, prostredníctvom ktorého OP bude nakupované zariadenie priestorov a potrebná IKT.

Tiež nie je jasne stanovené, ktoré obce budú môcť žiadať potrebné prostriedky na predškolskú výchovu. Je nutné presne stanoviť, kto môže byť žiadateľom v rámci PO 5 OP LZ a PO 2 IROP.

Oblasť podpory zabezpečenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti je v rámci 3. návrhu OP LZ riešená v PO 4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít, špeciálne prostredníctvom ŠC 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetly a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.

V časti popisujúcej tento ŠC nie je venovaná žiadna pozornosť určaniu kooperácie a doplnkovosti s IROP.

V 4. verzii návrhu IROP je táto oblasť riešená v rámci PO 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, špeciálne prostredníctvom ŠC 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom zlepšenia dostupnosti ku kvalitným službám v primárnej zdravotnej starostlivosti.

V časti popisujúcej tento ŠC nie je koordinácia a kooperácia s OP LZ uvedená. Je tu iba uvedená oblasť intervencie: „Podporované budú aktivity do inovatívnej modernizácie zdravotníckej infraštruktúry za účelom zlepšenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a zvýšenia produktivity práce. Vytvorí sa koncentrované centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti prepojené s následnou zdravotnou starostlivosťou“.

Z vyššie uvedených údajov nie je možné určiť, akým spôsobom budú oba OP kooperovať a navzájom sa dopĺňať. Je potrebné tieto hranice spolupráce jasne zadefinovať.

Oblasti synergie medzi OP LZ a OP Val (pracovná verzia zo dňa 17. 2. 2014)

OP kooperujú a dopĺňajú sa predovšetkým v oblasti podpory vysokoškolského a doktorandského vzdelávania.

Táto oblasť je v rámci 3. návrhu OP LZ riešená v PO 1 Vzdelávanie, špeciálne prostredníctvom ŠC 1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce, 1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie a 1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania.

V časti popisujúcej ŠC 1.2.1 je pre určenie kooperácie a doplnkovosti s OP Val uvedené len nasledovné: „Implementáciou bude zabezpečené dosiahnutie cieľa investičnej priority – zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania v súlade s praxou, podpora výsledkovo – orientovaného vzdelávania a profesijne orientovaných študijných programov a STEM. Podporované bude posilňovanie excelentnosti VŠ vzdelávania a praktické vzdelávanie formou odborne zameraného bakalárskeho štúdia v spolupráci so zamestnávateľmi a na rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja. Plnenie cieľov bude zároveň synergické a komplementárne s podporou poskytovanou v rámci OP Val prostredníctvom zlepšenia podmienok pre výučbu prepojenú s praxou vrátane výskumných aktivít“.

V časti popisujúcej ŠC 1.3.1 je pre určenie kooperácie a doplnkovosti s OP Val uvedené len nasledovné: „Základným nástrojom doplnenia a stabilizácie zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva budú rezidentské programy. Rezidentské programy ako forma cielenej finančnej podpory špecializačného štúdia sú dôležitými motivátormi pri výbere špecializačného štúdia zo strany absolventov medicíny po ukončení vysokoškolského štúdia a sú účinným nástrojom riadenia a plánovania ľudských zdrojov v zdravotníctve. Plnenie cieľov bude zároveň synergické a komplementárne s podporou poskytovanou v rámci OPVal“.

V časti popisujúcej ŠC 1.3.2 je uvedené len nasledovné: „Pre zlepšenie postavenia pedagogických a odborných zamestnancov je potrebná kvalitná príprava na povolanie a ďalší profesijný rozvoj počas jeho výkonu. Zámerom je investovať do budovania ľudského kapitálu v školstve (vrátane zvýšenia záujmu o štúdium učiteľstva najmä odborných, STEM a IT predmetov, podpory doktorandov a získania expertov pre výučbu), ako aj do podpory a obnovy existujúceho ľudského kapitálu prostredníctvom rozvoja profesijných kompetencií. K dosiahnutiu cieľa je zároveň potrebné zvýšiť efektívnosť riadenia škôl“. **Pre určenie kooperácie a doplnkovosti s OP Val nie je v tejto časti žiadny komentár.**

V tejto verzii návrhu OP Val nie je oblasti kooperácie a doplnkovosti s OP LZ venovaná takmer žiadna pozornosť. V kapitole 8 Synergia je uvedená len nasledovná poznámka: „Nastavenie prepojenia aktivít bude možné v ďalších fázach programovania, pričom základná báza synergii s OP Val a prípadne aj ďalšími operačnými programami bude daná pripravovanou príručkou k synergiam medzi Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi, Horizontom 2020 a ďalšími EU programami, ktoré sa týkajú inovácií“.

V kapitole 2 „Opis prioritných osí operačného programu Výskum a inovácie“, v časti 2.1 „PRIORITNÁ OS 1: Podpora výskumu, vývoja a inovácií“ je pod čiarou poznámka: „Oblasť vzdelávania bude podporovaná aj prostredníctvom aktivít v rámci operačného programu Ľudské zdroje. Uvedené aktivity budú zamerané na vytvorenie nových študijných programov“.

V rámci zamerania tejto Prioritnej osi je okrem iného uvedené: „V oblasti vysokoškolského vzdelávania pre potreby výskumu a inovácií bude kladený vyšší dôraz na prepojenie kvalitného vzdelávania s excelentnou vedou a cielene budú podporované technicky/výskumne orientované študijné programy, ktoré budú mať tematickú väzbu na prioritné oblasti Stratégie inteligentnej špecializácie a ktoré budú vychádzať z potrieb priemyslu a budú naviazané na aktivity v rámci dlhodobých strategických programov“.

Zo zamerania oboch OP v oblasti podpory výskumu, vývoja a inovácii je vidieť, že v oblasti vysokoškolského vzdelávania sa ich aktivity prekrývajú a prostredníctvom oboch je možné podporovať vysokoškolské vzdelávanie. Toto konštatovanie je podporené aj tým, že v oboch OP sú možnými žiadateľmi aj verejné, štátne a súkromné vysoké školy.

Z vyššie uvedených údajov nie je možné určiť, akým spôsobom budú oba OP kooperovať a navzájom sa dopĺňať. Je potrebné tieto hranice spolupráce jasne zadefinovať.

6.3 Rovnosť príležitostí a predchádzanie diskriminácii

Opatreniami na podporu rovnosti príležitostí, predchádzanie diskriminácii a udržateľného rozvoja a ich zohľadnenie s celoeurópskymi a národnými politikami a stratégiami sa v 3. návrhu OP LZ podrobne zaoberá kapitola 11 Horizontálne princípy.

V tejto časti je dostatočne popísaný predpokladaný prínos OP LZ k týmto princípom, je tu preukázaná prepojenosť PO, IP a špecifických opatrení s relevantnými rozvojovými stratégiami.

Jednotlivé PO 3. návrhu OP LZ v rámci svojich Investičných priorít a ŠC určujú svoje zameranie aj na rovnosť príležitostí a eliminovanie diskriminácie, a to nasledovne:

PO 1 uvádza v rámci predpokladaných výsledkov aj tieto očakávania:

- Zvýšenie účasti žiakov so ŠVVP v hlavnom vzdelávacom prúde a uplatňovanie modelu inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ (ŠC 1.1.1),
- Vytvorený systém podpory prechodu žiakov zo školy na trh práce alebo na nadväzujúci stupeň vzdelávania s osobitným zreteľom na žiakov so ŠVVP (ŠC 1.1.1),
- Zvýšenie podpory inkluzívneho VŠ vzdelávania osôb so špecifickými potrebami (ŠC 1.2.1),
- Zvýšenie počtu osôb so ŠVVP zúčastnených na celoživotnom vzdelávaní (ŠC 1.3.1),
- Podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance) (ŠC 1.3.1).

V rámci hlavných cieľových skupín sú uvedené aj skupiny:

- Žiaci základných a stredných škôl vrátane žiakov so ŠVVP (IP 1.1),
- Mladí ľudia vo veku do 25 rokov (IP 1.3),
- Starší ľudia v produktívnom veku (IP 1.3).

V rámci príkladov aktivít je uvedené:

- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní na ZŠ a odborného vzdelávania (ŠC 1.1.1),
- Podpora projektov vysokých škôl na identifikáciu a odstraňovanie bariér v prístupe k štúdiu osôb so špecifickými potrebami (ŠC 1.2.1),
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vysokoškolskom vzdelávaní (ŠC 1.2.1),
- Vytvorenie kurzov na ukončenie ZŠ a/alebo nižšieho stredného vzdelania, stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni vzdelávania (ŠC 1.3.1),
- Inštitucionalizácia ČŽV osôb s osobitými vzdelávacími potrebami (ŠC 1.3.1),
- Podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny (ŠC 1.3.1),

- Projekty na podporu vzdelávania pre aktívne starnutie s dôrazom na uplatnenie na trhu práce.
- Zavádzanie programov na dokončenie/doplnenie vzdelania (ŠC 1.3.1),
- Aktivity zamerané na zníženie rodových a spoločenských stereotypov vo vzdelávaní (ŠC 1.3.1 a 1.3.2).

Z vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že PO 1 v rámci svojho zamerania v dostatočnej miere zohľadňuje rovnosť príležitostí a elimináciu diskriminácie. Je však vhodné, aby toto zameranie bolo presnejšie vyšpecifikované aj v hlavných cieľových skupinách.

PO 2 uvádza v rámci predpokladaných výsledkov aj tieto očakávania:

- Zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti, predovšetkým dlhodobej (ŠC 2.1.1),
- Zvýšenie účasti starších ľudí na trhu práce (ŠC 2.1.1),
- Zníženie miery nezamestnanosti ľudí od 55-64 roku (ŠC 2.1.1),
- Zvýšenie účasti nízko kvalifikovaných a zdravotne postihnutých osôb na trhu práce (ŠC 2.1.1),
- Zvyšovanie zamestnateľnosti (ŠC 2.1.1),
- Udržanie pracovných miest a tvorba nových pracovných miest, a umiestnenie nezamestnaných osôb, resp. osôb, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru, na trh práce (ŠC 2.1.1),
- Zavedenie opatrení pre integráciu znevýhodnených uchádzačov do udržateľného zamestnania (ŠC 2.1.1),
- Zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti mladých ľudí (ŠC 2.2.1),
- Zvyšovanie zamestnateľnosti mladých ľudí (ŠC 2.2.1),
- Zníženie miery neaktivity mladých ľudí do 29 rokov (tých, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET) (ŠC 2.2.1),
- Zlepšenie možností pre zosúladenie rodinného a pracovného života prostredníctvom flexibilných foriem práce (ŠC 2.3.1),
- Zníženie rozdielu v miere zamestnanosti medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti žien, najmä matiek s malými deťmi (ŠC 2.3.1),
- Zníženie rodového rozdielu v miere zamestnanosti rodičov s deťmi prostredníctvom opatrení na zosúladenie pracovného a rodinného života (ŠC 2.3.1),
- Zvýšenie počtu zariadení služieb starostlivosti o deti v predškolskom veku, prioritne vo veku do 3 rokov (ŠC 2.3.1),
- Zvýšenie zamestnanosti rodičov zabezpečujúcich starostlivosť o deti vo veku do 3 rokov prostredníctvom finančnej podpory na služby starostlivosti o dieťa (ŠC 2.3.1),
- Zavedenie inovatívnych spôsobov organizácie práce vrátane teleworkingu a práce na kratší pracovný čas (ŠC 2.3.1),
- Zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a ekonomickej aktivity medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti a ekonomickej aktivity žien (ŠC 2.3.2),
- Zníženie rodového mzdového rozdielu (Špecifický cieľ 2.3.2),
- Zníženie horizontálnej segregácie zvýšením zastúpenia žien a mužov v „netradičných“ povolaniach a v príprave na ne (ŠC 2.3.2),
- Zvýšenie zastúpenia žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách a medzi podnikateľmi (zníženie vertikálnej segregácie na trhu práce) (ŠC 2.3.2),
- Zníženie rodových rozdielov v rozdelení neplatennej práce najmä v oblasti starostlivosti v rámci rodiny (ŠC 2.3.2).

V rámci hlavných cieľových skupín sú uvedené aj skupiny:

- Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (napr. občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, občan starší ako 50 rokov

veku, občan s nízkou kvalifikáciou - dosiahol vzdelanie nižšie ako stredné odborné vzdelanie, občan, ktorý najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, občan, ktorý žije ako osamelá dospelá osoba s jednou osobou odkázanou na jeho starostlivosť alebo s viacerými osobami odkázanými na jeho starostlivosť alebo starajúca sa aspoň o jedno dieťa pred skončením povinnej školskej dochádzky, občan so zdravotným postihnutím) (IP 2.1),

- Znevýhodnený uchádzač o zamestnanie, (IP 2.1),
- Občan mladší ako 29 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie) (IP 2.2),
- Nízko kvalifikovaní uchádzači o zamestnanie do 29 rokov veku (IP 2.2),
- Zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí vo verejnom aj v neverejnom sektore (IP 2.3),
- Ženy po materskej dovolenke a ženy resp. rodičia po rodičovskej dovolenke (IP 2.3),
- Uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami (IP 2.3),
- Zájemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami (IP 2.3),
- Ženy z etnických minorít (IP 2.3),
- Fyzické osoby zo znevýhodneného prostredia (IP 2.3),
- Fyzické a právnické osoby ohrozené diskrimináciou (IP 2.3),
- Uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života (IP 2.3),
- Zájemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladovaní pracovného a rodinného života (IP 2.3),
- Zamestnanci s rodinnými povinnosťami (IP 2.3),
- Organizácie a inštitúcie venujúce sa rodovej rovnosti (IP 2.3).

V rámci príkladov aktivít je uvedených:

- Poskytovanie personalizovaných služieb zamestnanosti s osobitným dôrazom na najviac ohrozené znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie vrátane posilnenia personálnych kapacít úradov PSVR za účelom poskytovania cielených, individualizovaných opatrení (ŠC 2.1.1),
- Podpora aktívnej politiky trhu práce a zamestnanosti, vrátane vzdelávania a prípravy pre trh práce, podpora starších a nízko kvalifikovaných (ŠC 2.1.1),
- Podpora aktívnych centier na získanie pracovných návykov dodatočných vedomostí či zručností a aktívne hľadanie pracovného miesta, resp. podpora vytvorenia živnosti na nedostatkové remeslá u dlhodobo nezamestnaných (ŠC 2.1.1),
- Podpora zdravého starnutia pre nezávislý, bezpečný, dôstojný a aktívny život v starobe.
- Programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím (ŠC 2.1.1),
- Aplikovanie osvedčených foriem podpory a individuálnej práce aj pre iné znevýhodnené skupiny ako ZP (ŠC 2.1.1),
- Podpora sociálneho dialógu pri riešení rozvoja zamestnanosti, najmä dlhodobo nezamestnaných (ŠC 2.1.1),

V rámci Investičných priorít 2.2 a 2.3 sú prakticky všetky vymenované príklady aktivít zamerané na rodovú rovnosť resp. elimináciu diskriminácie.

Z vyššie uvedeného je možné skonštatovať, že PO 2 je svojim zameraním určená predovšetkým na elimináciu diskriminácie a zabezpečenie rodovej rovnosti. Toto sa prejavuje aj v samotnom textovom znení Investičných aktivít a ŠC. Len ŠC 2.1.2 je zameraný na všeobecnú podporu tvorby pracovných miest a mobility a priamo nepodporuje znevýhodnené skupiny.

PO 3, 4 a 5 sú celým svojím zameraním určené na odstraňovanie diskriminácie, sociálneho vylúčenia a na posilnenie rodovej rovnosti, pričom PO 4 a 5 sú zamerané na špecifické potreby MRK a ich sociálne začlenenie. Prakticky všetky ich IP a ŠC majú vyššie uvedené zameranie, a teda očakávané výsledky, cieľové skupiny a príklady aktivít sú smerované do tejto oblasti intervencie.

Vzhľadom k stanoveným ukazovateľom je možné skonštatovať, že jednotlivé aktivity sú vyhodnotiteľné.

6.4 Podpora udržateľného rozvoja

Horizontálny princíp udržateľného rozvoja je zastúpený v samotnom zameraní OP ĽZ, a to formou vzdelávacích aktivít a aktivít zameraných na rozvoj zamestnateľnosti. Toto zameranie má samo o sebe princíp udržateľnosti.

Princíp udržateľného rozvoja je zastúpený aj v rámci PO 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK a jej ŠC 5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania.

Jedným z očakávaných výsledkov je aj zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom:

- Zavedenia inžinierskych sietí,
- Prístupu k pitnej a úžitkovej vode,
- Výstavby prístupových ciest,
- Odvozu komunálneho odpadu.

Vzhľadom k celkovému zameraniu OP ĽZ je možné považovať opatrenia na podporu udržateľného rozvoja za dostatočné a prostredníctvom stanovených ukazovateľov bude možné tieto opatrenia vyhodnotiť.

Zistenia a návrhy

Synergia a kooperácia s ostatnými OP

Jednotlivé styčné plochy v rámci kooperujúcich OP nie sú popísané dostatočne presne a sú tu spomenuté vo väčšine prípadov len všeobecne. Je potrebné tieto údaje spresniť tak, aby boli jasne vymedzené hranice pôsobnosti intervencií jednotlivých OP ku OP ĽZ. Tým sa zabezpečí, aby v priebehu implementácie už nedochádzalo ku kompetenčným sporom.

V oblasti deinštitucionalizácie bude IROP podporovať stavebnú infraštruktúru, t. j. zabezpečenie priestorov a OP ĽZ realizačné aktivity v týchto priestoroch. Nie je však jasné, prostredníctvom ktorého OP bude nakupované zariadenie priestorov a potrebná IKT.

V oblasti vzdelávania bude IROP podporovať stavebnú infraštruktúru, t. j. zabezpečenie priestorov a OP ĽZ realizačné a vzdelávacie aktivity v týchto priestoroch. Nie je však jasné, prostredníctvom ktorého OP bude nakupované zariadenie priestorov a potrebná IKT. Tiež nie je jasne stanovené, ktoré obce budú môcť žiadať potrebné prostriedky na predškolskú výchovu. Je nutné presne stanoviť, kto môže byť žiadateľom v rámci PO 5 OP ĽZ a PO 2 IROP.

V oblasti podpory zabezpečenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti nie je možné určiť, akým spôsobom budú oba OP (OP ĽZ, IROP) kooperovať a navzájom sa dopĺňať. Je potrebné tieto hranice spolupráce jasne zdefinovať.

Zo zamerania OP ĽZ a OP Val je vidieť, že v oblasti podpory vysokoškolského vzdelávania sa ich aktivity prekrývajú a prostredníctvom oboch je možné podporovať vysokoškolské vzdelávanie. Toto konštatovanie je podporené aj tým, že v oboch OP sú možnými žiadateľmi aj verejné, štátne a súkromné vysoké školy. Nie je možné určiť, akým spôsobom budú oba OP kooperovať a navzájom sa dopĺňať. Je potrebné tieto hranice spolupráce jasne zadefinovať.

Rovnosť príležitostí a diskriminácia

Na začiatku každej časti, ktoré podrobne popisujú PO 1 až 4, je uvedené, ako prispievajú k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020 a sú tu uvedené aj konkrétne očakávané hodnoty jednotlivých cieľov. V časti, ktorá popisuje PO, 5 príspevok k tejto stratégii chýba. Je preto vhodné, aby tieto údaje boli doplnené, nakoľko aj táto PO prispieva k naplneniu cieľov stratégie Európa 2020, a to minimálne k cieľu „Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu“.

IP 1.2 „Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín“ má vo svojom názve uvedenú podporu znevýhodnených skupín. V rámci cieľových skupín takéto skupiny chýbajú. Je vhodné tieto skupiny doplniť do cieľových skupín.

V IP 1.3 je vhodné doplniť cieľové skupiny o osoby s osobitými vzdelávacími potrebami.

Zhrnutie

Tretí návrh OP ĽZ zohľadňuje v dostatočnej miere synergiu a komplementárnosť s programami a politikami EÚ. Doplnkovosť a spoluprácu s ostatnými OP je však potrebné podrobnejšie popísať, a to hlavne v oblasti styčných plôch, aby bolo jednoznačne zrejmé, aké aktivity budú podporované z OP ĽZ, a ktoré z iných OP.

Princípy rovnosť príležitostí, eliminácia diskriminácie a udržateľný rozvoj sú v OP ĽZ dostatočne zastúpené a na základe stanovených ukazovateľov vyhodnotiteľné. Je vhodné v rámci IP 1.2 doplniť cieľové skupiny o znevýhodnené skupiny a v rámci IP 1.3 o osoby s osobitými vzdelávacími potrebami.

7 Závery

Tretí návrh OP LZ vykazuje výrazné známky zlepšenia oproti druhému návrhu. Napriek tomu existuje ešte určitý priestor na zlepšenie, aby bolo možné povedať, že OP LZ je plne integrovaný program s kvalitným nastavením implementácie.

V strategickej časti došlo k zlepšeniu konzistentnosti programových cieľov, vnútornej koherentnosti a aj posilneniu logiky intervenčného rámca, a to najmä v PO 1, 4 a 5. PO 2 prešla značnou obsahovou diferenciaciou naprieč ŠC v prospech prehľadnosti a konkrétnosti. V PO 3 je ešte priestor na zlepšenie.

Zlepšila sa obsahová diferenciacia a prepojenosť medzi ŠC v rámci jednej PO. Pozitívnym je tiež fakt, že diferenciacia sa udiala na úrovni ŠC, výsledkov aj aktivít. Potenciál na zlepšenie je medzi ŠC rôznych PO, pričom definovanie deliacich a spájacích línií sa musí prejavíť do dôsledkov cez úroveň očakávaných výsledkov až po príklady podporovaných aktivít.

Najväčší priestor na zlepšenie vidí hodnotiteľ v zabezpečení integrity systému intervencií v rámci ŠC, aby nedošlo k podpore dobre zamýšľaných, ale nesúrodých izolovaných projektov s nízkou efektívnosťou a v explicitnom pomenovaní prvkov komplementárnosti s inými OP až na úroveň jednotlivých intervencií.

Vo všetkých prioritných osiach OP LZ bol zredukovaný počet merateľných ukazovateľov s dôrazom na použitie spoločných ukazovateľov definovaných v prílohe I k ESF nariadeniu. Navrhnuté výsledkové ukazovatele dobre korešpondujú s najdôležitejšími očakávanými výsledkami pre jednotlivé špecifické ciele. V texte ex ante správy sú navrhnuté ďalšie zlepšenia pre nastavenie ukazovateľov.

Pri nastavovaní cieľových hodnôt ukazovateľov boli použité dva rôzne prístupy: MŠVVŠ SR (pre PO1) a MPSVR SR (pre PO2 a PO3) použili ako základ priemerné jednotkové ceny z programového obdobia 2007 – 2013, zatiaľ čo MV SR (pre PO4 a PO5) vychádzalo z údajov Atlasu rómskych komunít na Slovensku 2013. Vychádzajúc z predpokladu, že použité jednotkové ceny v PO1, PO2 a PO3 sú správne (ex ante hodnotiteľ nemá možnosť overiť správnosť ich výpočtu), sú navrhované kvantifikované cieľové hodnoty ukazovateľov výstupov a výsledkov reálne a splniteľné. Spôsob ich výpočtu je zrozumiteľný a transparentný. V PO3 je pri ukazovateľoch výsledku potrebné prehodnotiť predpokladanú mieru úspešnosti aktivizácie znevýhodnených osôb. Pri PO4 ex ante hodnotiteľom nebol poskytnutý výpočet celkovej potrebnej sumy pre 150 obcí s MRK ani aktuálne použitý výpočet indexu podrozvinutosti a segregácie, takže ex ante hodnotitelia nemôžu posúdiť správnosť výpočtu cieľových hodnôt ukazovateľov, ale iba metodológiu ich výpočtu, ktorá je z ich pohľadu logická a exaktná. Zdôvodnenie nastavenia hodnôt ukazovateľov pre PO 5 neobsahuje informácie o čiastkových alokáciách na jednotlivé aktivity ani o jednotkových nákladoch, s ktorými sa počítalo. Je preto potrebné dopracovať zdôvodnenie tak, aby bolo z neho jasné, s akými priemernými jednotkovými nákladmi sa počítalo pri jednotlivých typoch investícií.

V tretej verzii OP LZ sú už nastavené aj míľniky pre výkonnostný rámec. Plnenie finančných a výstupových ukazovateľov k 31.12.2018 v rozmedzí 20 – 25 % cieľovej hodnoty pre rok 2023 sa v zmysle pravidla n+3 aj na základe čerpania v programovom období 2007 – 2013 javí ako reálne a splniteľné. Je potrebné ešte doplniť míľnik pre ukazovateľ výstupu v rámci PO 1 Vzdelávanie, zväziť ponechanie iba jedného finančného ukazovateľa pre PO 3 Sociálne začlenenie a znížiť míľnik pre ukazovateľ „Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako sú napríklad Rómovia)“ v rámci PO 4 Integrácia MRK. Riadenie implementačného procesu je potrebné podrobne rozpracovať na základe príslušných dohôd o rozdelení právomocí, úloh a povinností medzi jednotlivé riadiace inštitúcie a útvary. Implementácia OP LZ nebude ľahká, nakoľko zahŕňa pomerne širokú oblasť podpory a predpokladá sa spolupráca s viacerými SORO. Z tohto

dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť nastaveniu systému riadenia OP. Pri spracovaní tejto časti má RO výhodu skúseností s implementáciou OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a tiež má možnosť využiť skúsenosti pracovníkov RO pre OP Vzdelávanie a RO pre OP Zdravotníctvo pre roky 2007 – 2013 a môže z nich vychádzať.

Rozdelenie finančných prostriedkov je v súlade s globálnym cieľom a so špecifickými cieľmi PO, jednotlivé finančné alokácie zodpovedajú rozsahu cieľov programu, rozsahu PO, zvolenej forme podpory a štruktúre zdrojov financovania. Použitie finančných nástrojov/formy podpory sú zdôvodnené v plnej miere a zodpovedajú tematickým cieľom, na ktoré sa OP LZ vzťahuje. Finančný plán obsahuje pre jednotlivé PO výšku celkových finančných prostriedkov a ich rozdelenie na úrovni kategórií intervencií.

Synergia a komplementárnosť s programami a politikami EÚ sú zohľadnené v dostatočnej miere. Doplnkovosť a spoluprácu s ostatnými OP je však potrebné podrobnejšie popísať, a to hlavne v oblasti styčných plôch, aby bolo jednoznačne zrejmé, aké aktivity budú podporované z OP LZ, a ktoré z iných OP.

Princípy rovnosť príležitostí, eliminácia diskriminácie a udržateľný rozvoj sú v OP LZ dostatočne zastúpené a na základe stanovených ukazovateľov vyhodnotiteľné. Je vhodné v rámci IP2 doplniť cieľové skupiny o znevýhodnené skupiny a v rámci IP3 o osoby s osobitými vzdelávacími potrebami.

Príloha 1: Intervenčná logika a ukazovatele

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
1.1 Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a odborného vzdelávania	1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy	<ul style="list-style-type: none"> • zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy • zvýšenie podielu účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa • systém partnerskej spolupráce so zamestnávateľmi pri tvorbe, inovácii a realizácii obsahu vzdelávania, prepojenie teoretického a praktického vzdelávania • zvýšenie účasti žiakov so ŠVVP v hlavnom vzdelávacom prúde a uplatňovanie modelu inkluzívneho vzdelávania na ZŠ a SŠ • vytvorený systém podpory prechodu žiakov zo školy na trh práce alebo na nadväzujúci stupeň vzdelávania s osobitným zreteľom na žiakov so ŠVVP • zvýšenie matematických, prírodovedných, technických, jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti žiakov ZŠ a SŠ • zvýšenie podnikateľských vedomostí, zručností a ekonomického myslenia žiakov • vypracovanie štandardov kvality primárneho a nižšieho stredného vzdelávania. 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet účastníkov, ktorí absolvovali programy s prvkami duálneho vzdelávania (7350)</p> <p>Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a školami fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu (55)</p> <p>Počet účastníkov, ktorí absolvovali vzdelávanie na zvýšenie gramotnosti (7350)</p> <p>Počet účastníkov, ktorým sa zlepšili kompetencie a zručnosti 6 mesiacov po absolvovaní programu (3675)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Osoby vo veku do 25 rokov (14700)</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet programov s prvkami duálneho systému vzdelávania (450)</p> <p>Počet programov na zvýšenie gramotnosti (450)</p>
1.2 Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín	1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov • rozvinutý systém bakalárskych študijných programov zameraných na profesijné vzdelávanie • podpora odbornej praxe vysokoškolských a vedeckých pracovníkov vo firmách • zvýšenie počtu partnerstiev VŠ centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru, zameraných na riešenie konkrétnych úloh a zadaní z praxe • zvýšenie záujmu a počtu absolventov štúdia STEM • vytvorenie funkčného systému podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume • rozšírenie spolupráce VŠ na riešení výskumných projektov s partnermi • zvýšenie podpory inkluzívneho VŠ vzdelávania osôb so špecifickými potrebami 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet VŠ so zavedenými bakalárskymi programami (40)</p> <p>Počet vytvorených partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu (20)</p> <p>Počet vytvorených bakalárskych programov VŠ fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu (40)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet študentov VŠ (8000)</p> <p>Počet bakalárskych programov VŠ (80)</p> <p>Počet partnerstiev prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru (40)</p>

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
<p>1.3 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií</p>	<p>1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie účasti dospelých na ČŽV s osobitným dôrazom, na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu pre ich udržateľnosť na trhu práce • zvýšenie počtu osôb, ktoré získali osvedčenie o nadobudnutí kvalifikácie • zvýšenie počtu osôb so ŠVVP zúčastnených na ČŽV • podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance) • vytvorenie systému kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov) • prepojenie systému vzdelávania s trhom práce prostredníctvom novovytvorených programov neformálneho vzdelávania • priebežné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií • prepojenie systému ČŽV s trhom práce vytváraním partnerstiev vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi, zavedenie systému partnerskej spolupráce • rozšírenie siete oprávnených inštitúcií na vykonávanie skúšok - overenia odbornej spôsobilosti • zvýšenie informovanosti občanov o možnostiach ďalšieho vzdelávania, uznávaní dosiahnutých kvalifikácií a príležitostiach na trhu práce • vytvorenie štandardov neformálneho vzdelávania mládeže vo vybraných kompetenciách potrebných pre uplatnenie na trhu práce • vytvorenie a zavedenie systémov podpory prechodu mladých ľudí zo študentského do pracovného prostredia ako nástroja na podporu rozvoja kompetencií mladých ľudí (špecifické vzdelávanie, životný, podnikateľský mentoring, koučing, dobrovoľnícka služba) • doplnenie a stabilizácia zdravotníckych pracovníkov v kritických špecializačných odboroch zdravotníctva rovnomerne vo všetkých regiónoch Slovenska • zníženie vekového priemeru lekárov (prednostne lekári prvého kontaktu) • skvalitnenie ľudských zdrojov v zdravotníctve s ohľadom na nové postupy v poskytovaní zdravotnej starostlivosti 	<p>Spoločné Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu (33250)</p> <p>Špecifické Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi ČŽV fungujúcich 6 mesiacov po ukončení projektu (9)</p>	<p>Spoločné Osoby vo veku do 25 rokov (9500)</p> <p>Špecifické Osoby zúčastnené na ČŽV vo veku 25 rokov a viac (38000) Počet vzdelávacích programov (640) Počet partnerstiev medzi zamestnávateľmi a poskytovateľmi ČŽV (17) Počet pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí sú v procese vzdelávania alebo získavania kvalifikácie (10000) Počet osôb študujúcich v pedagogických učiteľských študijných programoch (4300)</p>

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
	1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania	<ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie profesijných štandardov pre príslušné kategórie a podkategórie pedagogických a odborných zamestnancov a kariérnych pozícií pedagogických a odborných zamestnancov s ohľadom aj na inkluzívne vzdelávanie • zvýšený podiel študentov v učiteľských študijných programoch prvého stupňa pre predmety STEM a IT • zvýšený objem praktickej výučby učiteľských študijných programov • zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov vrátane uplatňovania modelu inkluzívneho vzdelávania v praxi • zvýšenie profesijných kompetencií vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov v oblasti efektívneho riadenia a manažmentu škôl a školských zariadení • otvorenie akademickej kariéry aj pre odborníkov pôsobiacich v iných sektoroch 	<p>Spoločné</p> <p>Účastníci, ktorí v čase odchodu získavajú kvalifikáciu (10010)</p> <p>Špecifické</p>	
2.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	2.1.1 Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti, predovšetkým dlhodobej • zvýšenie účasti starších ľudí na trhu práce • zníženie miery nezamestnanosti ľudí od 55-64 roku • zvýšenie účasti nízko kvalifikovaných a zdravotne postihnutých osôb na trhu práce • zvyšovanie zamestnateľnosti • udržanie pracovných miest a tvorba nových pracovných miest, a umiestnenie nezamestnaných osôb, resp. osôb, ktorým hrozí prepúšťanie z pracovného pomeru, na trh práce • zavedenie opatrení pre integráciu znevýhodnených uchádzačov do udržateľného zamestnania 	<p>Spoločné</p> <p>Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní (63456)</p> <p>Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy (84608)</p> <p>Špecifické</p>	<p>Spoločné</p> <p>Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných (211520)</p> <p>Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb (146976)</p> <p>Špecifické</p>

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
	2.1.2 Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest • zvýšená tvorba a udržanie pracovných miest znížením odvodového zaťaženia pre pracovníkov s nízkymi príjmami • zabezpečená udržateľnosť samostatnej zárobkovej činnosti a zlepšená efektívnosť vynaložených finančných zdrojov pre tých, ktorí budú prevádzkovať udržateľné živnosti • zlepšená mobilita za prácou a zmiernené bariéry mobility pracovnej sily a podpora zamestnanosti v prospech lepšieho využívania potenciálu mobility pracovnej sily • zvýšené zručností pre adaptabilitu pracovníkov a prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám • podpora voľného pohybu pracovných síl v rámci EÚ/EHP prostredníctvom EURES • lepšia identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání 	<p>Spoločné</p> <p>Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy (88185)</p> <p>Špecifické</p>	
2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunit, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí	2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti mladých ľudí • zvyšovanie zamestnateľnosti mladých ľudí • zníženie miery neaktivity mladých ľudí do 29 rokov (tých, ktorí nie sú zamestnaní ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy – NEET) • zvýšenie počtu odborných poradcov na úradoch PSVR • zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých ľudí s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže, praxe 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Nezamestnaní účastníci, ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí (30933)</p> <p>Neaktívni účastníci, ktorí nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy a ktorí dokončia intervenciu podporovanú z prostriedkov vyčlenených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí (3436)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Osoby vo veku do 25 rokov (34369)</p> <p>Špecifické</p>

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
2.3 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérenému postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšenie možností pre zosúladenie rodinného a pracovného života prostredníctvom flexibilných foriem práce • zníženie rozdielu v miere zamestnanosti medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti žien, najmä matiek s malými deťmi • zníženie rodového rozdielu v miere zamestnanosti rodičov s deťmi prostredníctvom opatrení na zosúladenie pracovného a rodinného života • zvýšenie počtu zariadení služieb starostlivosti o deti v predškolskom veku, prioritne vo veku do 3 rokov • zvýšenie zamestnanosti rodičov zabezpečujúcich starostlivosť o deti vo veku do 3 rokov prostredníctvom finančnej podpory na služby starostlivosti o dieťa • zavedenie inovatívnych spôsobov organizácie práce vrátane teleworkingu a práce na kratší pracovný čas 	<p>Spoločné Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní (21000)</p> <p>Špecifické</p>	<p>Spoločné Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (4¹⁰)</p> <p>Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie (50)</p> <p>Špecifické Účastníci starajúci sa o deti do 3 rokov/zavislého člena rodiny (21000)</p>
	2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	<ul style="list-style-type: none"> • zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a ekonomickej aktivity medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti a ekonomickej aktivity žien • zníženie rodového mzdového rozdielu • zníženie horizontálnej segregácie zvýšením zastúpenia žien a mužov v „netradičných“ povolaniach a v príprave na ne • zvýšenie zastúpenia žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách a medzi podnikateľmi (zníženie vertikálnej segregácie na trhu práce) • zníženie rodových rozdielov v rozdelení neplatennej práce najmä v oblasti starostlivosti v rámci rodiny. 	<p>Spoločné Účastníci, ktorí sú v čase odchodu v procese vzdelávania/odbornej prípravy (20000)</p> <p>Špecifické</p>	

¹⁰ V tabuľke č. 8 Spoločné ukazovatele výstupov a ukazovatele výstupov špecifické pre program na strane 81 je uvedená cieľová hodnota ukazovateľa Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni vo výške 4, zatiaľ čo vo výpočtoch hodnôt ukazovateľov poskytnutých MPSVR SR je cieľová hodnota 50. Je potrebné preveriť a opraviť cieľovú hodnotu tohto ukazovateľa.

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
3.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšiť aktivitu osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením za účelom ich lepšieho uplatnenia na trhu práce • zlepšiť prístup k bývaniu zavedením finančnej podpory pre lepšie uplatnenie na trhu práce • zlepšiť prístup k službám na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb 	<p>Spoločné</p> <p>Znevýhodnení účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní (2000)</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí alebo na komunitnej úrovni (276000)</p> <p>Počet vypracovaných/realizovaných nových/efektívnejších opatrení, nástrojov, systémových zmien a inovátnych riešení aktívneho začlenenia (7)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Počet projektov zameraných na verejnú správu alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (50)</p> <p>Nezamestnané osoby vrátane dlhodobo nezamestnaných (2223)</p> <p>Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie (400)</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet projektov, ktoré vypracovávajú/realizujú politiky a opatrenia v oblasti aktívneho začlenenia (550)</p> <p>Počet zapojených znevýhodnených účastníkov (276000)</p>
	3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce	<ul style="list-style-type: none"> • lepšia podpora a pomoc zamestnancom nájsť zamestnanie na otvorenom trhu práce prostredníctvom integrácie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v sociálnom podniku • vyššia miestna a regionálna zamestnanosť znevýhodnených občanov na trhu práce • vytvorené partnerstvá medzi právnickými osobami alebo fyzickými osobami, ktoré podporujú alebo vykonávajú integráciu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce 	<p>Spoločné</p> <p>Účastníci, ktorí sú v čase odchodu zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní (2223)</p> <p>Špecifické</p>	
	3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšenie mechanizmov prevencie, eliminácie diskriminácie a uplatňovania dočasných vyrovnávacích opatrení • zlepšenie mechanizmov na predchádzanie viacnásobnej diskriminácie Rómov • zvýšenie informovanosti o zákaze diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou • zvýšenie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich prínose k spoločnosti • zlepšenie aktívneho začleňovanie skupín obyvateľstva, ktoré sú ohrozené priamou alebo nepriamou diskrimináciou • zvýšenie počtu inštitúcií, uplatňujúcich manažment rozmanitosti a vzdelávanie k nemu 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet zrealizovaných aktivít zameraných na prevenciu/elimináciu diskriminácie (120)</p>	

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
3.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (detí so zdravotným postihnutím, občanov so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí • zvýšiť percentuálny pomer sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity k celoročným a týždenným pobytovým sociálnym službám • zvýšiť počet novovzniknutých zariadení sociálnych služieb poskytovaných pobytovou formou s kapacitou na komunitnej úrovni • zvýšiť percentuálny pomer detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni (v náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, predosvojiteľskej starostlivosti, v osobnej starostlivosti poručníka, v profesionálnych rodinách DeD a v samostatných skupinách /rodinných domoch, bytoch/ DeD) k deťom umiestnených v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach) • zvýšiť percentuálny pomer detských domovov zriadených ako domovy detí k detským domovom zriadeným ako centrá detí • znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately 	<p>Spoločné</p> <p>Znevýhodnení účastníci, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce, vzdelávania/odbornej prípravy, získavania kvalifikácie, sú zamestnaní, a to aj samostatne zárobkovo činní (1500)</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet osôb, ktorým sú poskytované služby/vykonávané opatrenia v komunite/v domácom prostredí/otvorenom prostredí (11500)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie (100)</p> <p>Počet projektov zameraných na verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (200)</p> <p>Špecifické</p> <p>Deti/ rodiny/ deti so zdravotným postihnutím/osoby so zdravotným postihnutím/osoby v nepriaznivej sociálnej situácii/seniori (11500)</p>
4.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunit, ako sú Rómovia	4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšená informovanosť a zlepšená spolupráca rodičov so vzdelávacími zariadeniami • vyšší počet detí z marginalizovaných rómskych komunit navštevujúcich predškolské zariadenia • zvýšená inkluzívnosť vzdelávacieho systému • zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky detí a mládeže z marginalizovaných rómskych komunit • zvýšený podiel rómskych študentov s dosiahnutým vzdelaním na úrovni ISCED 3A, ISCED 3B, ISCED 3C, ISCED 4 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Účastníci vo veku 3-6 rokov z MRK, ktorí absolvovali predprimárne vzdelávanie (515)</p> <p>Účastníci z MRK, ktorí získali vyššie sekundárne (ISCED 3) alebo post-sekundárne (ISCED 4) vzdelanie (266)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Migranti, účastníci s cudzím pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunit ako sú napríklad Rómovia) (13051)</p> <p>Osoby so základným (ISCED 1) alebo s nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním (3526)</p> <p>Počet projektov zameraných na</p>

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
	4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie dostupnosti služieb zamestnanosti v prostredí MRK • zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK zameraná na oblasť finančného poradenstva (zvýšenie finančnej gramotnosti obyvateľov MRK) • zvýšenie zamestnateľnosti obyvateľov MRK 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Neaktívni účastníci z MRK, ktorí sú v čase odchodu zapojení do hľadania práce (3353)</p> <p>Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania sociálnych služieb (152)</p>	<p>verejné správy alebo sociálne služby na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (4)</p> <p>Počet projektov, ktoré úplne alebo čiastočne zrealizovali sociálni partneri alebo mimovládne organizácie (1)</p> <p>Špecifické</p> <p>Osoby vo veku 3-6 rokov (515)</p>
	4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetvy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti • zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie prostredníctvom osvetových programov, informačných aktivít, kampaní • zvýšená miera povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK • podpora zlepšenia štandardov hygieny bývania MRK v dôsledku programu vysporiadania pozemkov 	<p>Spoločné</p> <p>Špecifické</p> <p>Počet Rómov, ktorí sú zamestnaní v oblasti poskytovania zdravotno – výchovnej osvetvy, prevencie a poradenstva (76)</p> <p>Počet osôb z MRK, ktorým sa môžu zlepšiť štandardy hygieny bývania v dôsledku programu vysporiadania pozemkov (6398)</p>	
5.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach (ERDF)	5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšenie podmienok pre sociálnu integráciu ľudí z MRK prostredníctvom funkčného systému prestupného bývania • zavedenie systému finančného mechanizmu pre podporu svojpomocnej výstavby (mikropôžičky) • zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom: zavedenia inžinierskych sietí; prístupu k pitnej a úžitkovej vode; výstavby prístupových ciest; odvozu komunálneho odpadu; 	<p>Špecifické</p> <p>Počet domácností MRK využívajúcich zlepšené podmienky bývania v územiach s prítomnosťou MRK (5292)</p> <p>Plná dostupnosť domácností MRK k pitnej vode (100%)</p>	<p>Spoločné</p> <p>Zvýšený počet obyvateľov so zlepšenou dodávkou vody (44278)</p> <p>Kapacita podporovaných zariadení starostlivosti o deti alebo vzdelávacej infraštruktúry (18900)</p>
	5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve	<ul style="list-style-type: none"> • vytvorené podmienky pre plnohodnotnú účasť detí z MRK v predprimárnom stupni vzdelávania • rozšírená kapacitná sieť MŠ materských škôl prostredníctvom ich rekonštrukcie, modernizácie školských objektov a ich vybavenia vrátane výstavby materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK 	<p>Špecifické</p> <p>Miera zaškolenosti detí z marginalizovaných rómskych komunít vo veku 3 – 6 rokov podľa jednotlivých vekových ročníkov (50%)</p>	<p>Špecifické</p> <p>Počet obyvateľov využívajúcich zlepšené formy bývania (41131)</p> <p>Počet zrekonštruovaných /</p>

Investičná priorita	Špecifické ciele	Očakávané výsledky	Ukazovatele výsledku (cieľ. hodnota)	Ukazovatele výstupu (cieľ. hodnota)
	5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšená kvalita životných podmienok obyvateľov MRK • zlepšenie poskytovania sociálnych služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti MRK 	Špecifické Počet klientov komunitných centier, ktorým sa zvýšila šanca zamestnať sa na základe poskytovaných komplexných služieb KC (9000)	postavených predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK (300) Kapacita podporovaných zariadení sociálnej infraštruktúry (11700) Počet podporovaných zariadení sociálnej infraštruktúry (117)
5.2 Poskytovanie podpory sociálnym podnikom (ERDF)	5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK	<ul style="list-style-type: none"> • nárast počtu pracovných príležitostí pre MRK • zvýšená miera inovácií v podnikateľskom prostredí v obciach s prítomnosťou MRK 	Špecifické Zamestnanosť v podporených podnikoch v územiach s prítomnosťou MRK v dôsledku intervencie (500)	Spoločné Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch (500) Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora (200) Špecifické
Technická pomoc		<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká odborná úroveň ľudských zdrojov • Nižšia administratívna záťaž prostredníctvom kvalitne vypracovaných metodických dokumentov • Poskytovanie odborného poradenstva zo strany RO a SORO žiadateľom/prijímateľom v procese predkladania žiadostí, schvaľovania a implementácie projektov • Zabezpečenie efektívneho výkonu komisií/výborov/ pracovných skupín v súlade s princípom partnerstva • Nízke riziko nezrovnalostí v procese kontroly realizovaných projektov OP LZ • Zvýšenie absorpčnej schopnosti žiadateľov prostredníctvom adekvátneho zabezpečenia informovania a publicity 	Spoločné Špecifické Účastníci, ktorí sa zapojili do implementácie OP LZ (470)	Spoločné Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb (470) Špecifické